

**OKULÖNCESİ VELİLERİNİN AİLE KATILIMINI YORDAYAN
DEĞİŞKENLERİN İNCELENMESİ**

Ash Pınar YAKICI

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç.Dr. Sibel YOLERİ

Uşak

Ekim, 2018

**OKULÖNCESİ VELİLERİNİN AİLE KATILIMINI YORDAYAN
DEĞİŞKENLERİN İNCELENMESİ**

Aşlı Pınar YAKICI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Bölümü

Danışman: Doç.Dr. Sibel YOLERİ

Uşak

Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Ekim, 2018

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Bölümü yüksek lisans öğrencisi Aslı Pınar YAKICI'nın "Okulöncesi Velilerinin Aile Katılımını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi" başlıklı tezi 11/10/2018 tarihinde, aşağıdaki jüri tarafından Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca, Yüksek Lisans Tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ

İmza

Üye (Tez Danışmanı) :Doç.Dr. Sibel YOLERİ

.....

Üye :DOÇ.Dr. Erol DURAN

.....

Üye :Dr.Öğr.Üyesi Murat BARTAN

.....

Prof.Dr. Mehmet KARAYAMAN

Enstitü Müdürü

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ

OKULÖNCESİ VELİLERİN AİLE KATILIMINI YORDAYAN DEĞİŞKENLERİN İNCELENMESİ

Ash Pınar YAKICI

Temel Eğitim Anabilim Dalı

Sınıf Eğitimi Bölümü

Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ekim, 2018

Danışman: Doç.Dr. Sibel YOLERİ

Temel amacı okulöncesi eğitimde aile katılımının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi olan bu araştırma nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli ile tasarlanmıştır. 21 madde ve 3 boyuttan oluşan Aile Katılım Ölçeği ve 360 okulöncesi çocuğun ebeveyninden toplanan veriler betimsel istatistikler, varyans testleri ve korelasyon analizi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda okul öncesinde aile katılımı düzeyinin her 3 alt boyutta da orta ve üzeri düzeyde olduğu saptanmıştır. En fazla aile katılımının ev temelli katılım alt boyutunda görüldüğü, en düşük katılımın ise okul temelli katılım alt boyutunda olduğu tespit edilmiştir. Okul öncesinde aile katılımı cinsiyet ve çocuk sayısı değişkenlerine göre farklılaşmazken, aile tipi, anne baba eğitim düzeyi, gelir düzeyi ve sosyo-ekonomik düzeye göre bazı boyutlarda anlamlı fark ve korelasyonlar tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular ışığında uygulamaya ve araştırmaya yönelik öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Okulöncesi, Aile Katılımı, Aile Katılım Etkinlikleri*

ABSTRACT**INVESTIGATION OF THE REGISTRATION VARIATIONS OF FAMILY PARTICIPATION IN PRE-SCHOOL****Ash Pınar YAKICI****Department of Educational Sciences****Social Sciences Institutes Uşak University, October,2018****Advisor: Doç.Dr. Sibel YOLERİ****AN INVESTIGATION OF VARIABLES THAT PREDICT FAMILY PARTICIPATION OF PARENTS IN PRE-SCHOOL EDUCATION**

This research aims that investigate the family participation in preschool education in terms of various variables. The study was designed with a descriptive model of quantitative research methods. Data were collected that Family Participation Scale which consisted of 21 items and 3 dimensions and data collected from 360 parents of pre-school students. Data were analyzed with descriptive statistics, variance test and correlation analysis. As a result of the analysis, it was determined that the level of family participation in the pre-school level was moderate and high in all 3 sub-dimensions. The highest family participation was found in the home-based participation sub-dimension and the lowest participation was found in the school-based participation sub-dimension. While family participation did not differ according to gender and number of children, there were significant differences and correlations were determined in some dimensions according to family type, parent education level, income level and socio-economic level. Suggestions for application and research have been developed in the light of findings.

Keywords: *Pre-School, Family Involvement, Family Involvement Activities*

ÖNSÖZ

Bu tezi hazırlamamda emeğini, eşsiz tecrübelerini ve değerli zamanını hiçbir şekilde esirgemeyen, beni sürekli destekleyip, motive ederek yol gösteren saygıdeğer danışmanım Doç.Dr. Sibel YOLERİ'ne sonsuz teşekkür ederim.

Hayatımın her döneminde yanımda olan, maddi-manevi hiçbir desteğini esirgemeyen ve tüm çalışmalarımda beni yüreklendirip emek veren bu günlere gelmemde büyük emeği olan, 2014 yılında kaybettiğim sevgili annem Hatice KAHRAMAN'a babama, eşime ve kızıma çok teşekkür ederim. Aynı zamanda tezimi hazırlarken her zaman yanımda ve destek olan arkadaş ve dostlarıma da teşekkürü bir borç bilirim.

Tezin fikir olarak zihnimde oluşmasında bana fikir veren Doç. Dr.Arzu TAŞDELEN KARÇKAY'a teşekkürlerimi bir borç bilirim. Ayrıca tezin düzenlenmesinde bana fikirleri, katkıları ve yardımlarıyla ışık tutan Dr. Öğr.Üyesi Gökhan DEMİRHAN'a, sonsuz teşekkür ederim.

Aslı Pınar YAKICI
Okulöncesi Öğretmeni

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

- Adı Soyadı** : Aslı Pınar YAKICI
- Doğum Yeri ve Tarihi** : Ahlat, 27.08.1984
- Lisans Öğretimi** : Başkent Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Okulöncesi Öğretmenliği
- Yüksek Lisans Öğretimi** : Temel Eğitim Anabilim Dalı
Sınıf Eğitimi Bölümü
- Bildiği Yabancı Diller** : İngilizce
- Bilimsel Faaliyetleri** :
- İş Deneyimi** :
- Çalıştığı Kurumlar** :Uşak/Merkez-Özel Kanyon Koleji-
Öğretmen
Uşak/Merkez-Hesna Özgöbek
- Anaokulu** : Öğretmen
- Projeler** :
- İletişim** :05359777594
- e-posta adresi** : aslipinarkahraman@hotmail.com

İÇİNDEKİLER

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI.....	iii
YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZETİ.....	iv
ABSTRACT	v
ÖNSÖZ.....	vi
ÖZGEÇMİŞ.....	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar LİSTESİ.....	xi
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	5
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	5
OKULÖNCESİ EĞİTİM VE OKULÖNCESİ EĞİTİMDE AİLE KATILIMI HAKKINDA GENEL BİLGİ.....	5
1.1.OKULÖNCESİ EĞİTİM ve ÖNEMİ.....	5
1.2. AİLENİN ÇOCUĞUN EĞİTİMİNDEKİ GÖREV ve SORUMLULUKLARI	8
1.3. OKULUN ÇOCUĞUN EĞİTİMİNDEKİ GÖREV ve SORUMLULUKLARI	10
1.4. OKULÖNCESİ EĞİTİMDE OKUL-AİLE İŞBİRLİĞİ	12
1.5. OKULÖNCESİ EĞİTİMDE AİLE KATILIMI.....	14
1.5.1. Aile Katılımının Tanımı.....	16
1.5.2. Aile Katılımının Önemi ve Amaçları.....	17
1.5.3. Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Aile Katılımı Çalışmalarını Planlama	19
1.6. OKULÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA AİLE KATILIM ETKİNLİKLERİ	23
1.6.1. Telefon Görüşmeleri, Kısa İletim Hizmetleri	24
1.6.2. Kitapçıklar	25
1.6.3. İşitsel Kayıtlar.....	25
1.6.4. Fotoğraflar	26
1.6.5. Duyuru Panoları.....	26

1.6.6. Bültenler.....	27
1.6.7. Haber Mektupları.....	27
1.6.8. Yazışmalar / İletişim Defterleri	28
1.6.9. Gelişim Dosyaları (Portfolyo)	29
1.6.10. Toplantılar.....	30
1.6.11. Okul Ziyaretleri.....	31
1.6.12. Geliş Gidiş Zamanları.....	31
1.6.13. İnternet Temelli Uygulamalar.....	31
1.6.14. Dilek Kutuları	32
1.6.15. Geziler ve Diğer Etkinliklere Aileyi Davet Etme.....	32
1.6.16. Broşür ve Afiş.....	32
1.6.17. Ebeveyn Kütüphanesi	33
1.6.18. Dönem Sonu Raporları	33
1.6.19. Farklı İhtiyaçlara Sahip Aileler İçin Özel Çalışmalar	33
1.7. AİLENİN EĞİTİM ETKİNLİKLERİNE KATILIMI.....	34
1.7.1. Bireysel Görüşmeler	34
1.7.2. Ev Ziyaretleri	35
1.7.2.1. Ev Ziyaretlerinin Amaçları	36
1.7.2.2. Ev Ziyaretlerinde Yapılabilecek Etkinlik Örnekleri.....	36
1.7.2.3. Ev Ziyareti Gözlem Formu.....	37
1.8. AİLE KATILIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER.....	37
1.9. AİLE KATILIMININ YARARLARI	40
1.9.1. Aile Katılımının Program Açısından Yararları.....	41
1.9.2. Aile Katılımının Çocuklar Açısından Yararları.....	42
1.9.3. Aile Katılımının Aileler Açısından Yararları	42
1.9.4. Aile Katılımının Öğretmenler Açısından Yararları	44
1.9.5. Aile Katılımının Okul Açısından Yararları	45

İKİNCİ BÖLÜM	46
YÖNTEM	46
2.1. ARAŞTIRMA DESENİ	46
2.2. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ.....	46
2.3. VERİ TOPLAMA ARACI.....	46
2.4. VERİLERİN ANALİZİ.....	47
2.4.1. Aile Katılım Ölçeğine İlişkin Güvenirlik Analizi.....	47
2.5. Çalışma Grubuna Ait Betimsel İstatistikler.....	48
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	51
BULGULAR	51
3.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular	51
3.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	51
3.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	52
3.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	53
3.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	54
3.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	55
3.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	56
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	57
TARTIŞMA, YORUM, SONUÇ ve ÖNERİLER	57
4.1.TARTIŞMA ve YORUMLAR.....	57
4.2. SONUÇ	58
4.3. ÖNERİLER	59
KAYNAKÇA	61
EKLER	68
EK -1: Kişisel Bilgi Formu	68
EK- 2: Aile Katılım Ölçeği	70
EK-3:Araştırma İzni	71

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa

TABLO 1. AİLELERİN CİNSİYET, SED, EĞİTİM VE MESLEK DEĞİŞKENLERİNE AİT BETİMSSEL İSTATİSTİKLER.....	48
TABLO 2. AİLELERİN ÇOCUK SAYISI, AYLIK GELİR, AİLE TİPİ VE EVDE YAŞAYAN KİŞİ DEĞİŞKENLERİNE AİT BETİMSSEL İSTATİSTİKLER	49
TABLO 3. AİLE KATILIM ÖLÇEĞİ ALT BOYUTLARINA AİT ORTALAMA VE DİĞER BETİMSSEL İSTATİSTİKLER	53
TABLO 4. AİLELERİN CİNSİYET DEĞİŞKENİNE GÖRE AİLE KATILIM ÖLÇEĞİ ALT BOYUTLARINDAN ELDE ETTİKLERİ PUANLARA İLİŞKİN T TESTİ SONUÇLARI.....	54
TABLO 5. AİLELERİN AİLE TİPİNE GÖRE AİLE KATILIM ÖLÇEĞİ ALT BOYUTLARINDAN ELDE ETTİKLERİ PUANLARA İLİŞKİN VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI.....	55
TABLO 6. AİLELERİN AİLE EĞİTİM DURUMUNA GÖRE AİLE KATILIM ÖLÇEĞİ ALT BOYUTLARINDAN ELDE ETTİKLERİ PUANLARA İLİŞKİN VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI	56
TABLO 7. AİLELERİN ÇOCUK SAYISI DEĞİŞKENİNE GÖRE AİLE KATILIM ÖLÇEĞİ ALT BOYUTLARINDAN ELDE ETTİKLERİ PUANLARA İLİŞKİN VARYANS ANALİZİ SONUÇLARI	57
TABLO 8. AİLELERİN SOSYO-EKONOMİK DÜZEYLERİ VE AYLIK GELİRLERİ İLE AİLE KATILIM ÖLÇEĞİ ALT BOYUTLARI ARASINDAKİ KORELASYON ANALİZİ SONUÇLARI (N:360).....	58

GİRİŞ

Problem Durumu

Aile toplumu oluşturan en küçük yapı taşıdır. Toplumda güçlü bireylerin yetiştirilmesinin ilk şartı mutlu bir aile ortamında büyümektir. Mutlu ailelerde yetişen çocuklar sonraki hayatlarında kendine güvenen ve mutlu bireyler olurlar. Çocukların geleceği için aile hayatının önemi gün geçtikçe daha çok itibar gören ve tartışılan konulardan biri haline gelmiştir.

Aile hayatı çocuğun yalnızca kişisel gelişimi için değil okul hayatındaki başarısı adına da büyük önem arz etmektedir. Özellikle, eğitim hayatının temelini oluşturan okulöncesi dönemde, çocuğun sağlığı ve beslenmesi kadar, aile ortamının çocuğa sağladığı sevgi ve şefkat de son derece önemli olmaktadır. Bunlar kadar önemli olan diğer bir durum ise insanın gelişimini her yönden destekleyebilecek sosyal ve fiziksel ortamın sağlanmasıdır. Okulöncesi eğitimle çocuğa verilen nitelikli eğitim, ancak aile ortamındaki koşulların bu eğitime destek verecek şekilde dizayn edilmesiyle tamamlanmış olur. Çocuğun gelecekteki hayata bakış açısını etkileyen unsurlar, bu yaşta alabileceği her türlü bilgi ve aktiviteler ile doğrudan ilişkili olmaktadır. Bu kapsamda yetişkinlerin tutarlı ve kararlı olması, zengin uyarıcıların oluşturulması çocuğun sağlıklı bir şekilde gelişmesinin olmazsa olmaz koşullarıdır.

Okulöncesi eğitim, çocuğun gelişmesine katkı sağlayıcı etkinliklerin düzenlenmesini hedeflemektedir. Bu eğitim döneminde, eğitimin kalitesi kadar ailenin katılımı da ayrı bir önem taşımaktadır. Eğitimin en etkin performansta sağlanabilmesi için aile ve okul işbirliğinin sağlanması gerekmektedir.

Ailede çocukla en yakın ilişkisi olan bireyler anne ve babadır. Bu nedenle anne babaların çocuk gelişimi konusunda gerekirse eğitim almaları gerekmektedir (Can Yaşar, 2001). Alınacak eğitimleri her okul kendi ebeveynleri için düzenleyebilir. Bu eğitimler ailenin eğitim seviyesine uygun ev merkezli eğitimler olabileceği gibi, okuldaki eğitimlere ailelerin katılımı yoluyla da gerçekleştirilebilir. Aile katılımı, ailelerin eğitim sürecinde kendilerini, çocuklarını ve çocukluk programlarında, etkinliklerinde yarar sağlayacak doğrultuda becerilerini gösterme süreci olarak ifade edilmektedir (Tezel Şahin ve Ünver, 2005).

Başka bir tanımlamaya göre ise aile katılımı; anne ve babaların eğitim sürecinde çocukların gelişimi için organize edilmiş etkinlikler bütününe katkıda bulunma oranlarıdır. Okulöncesi eğitim programları, aileler tarafından istenilen düzeyde desteklenmediğinde etkili bir faktör oluşturamamaktadır (Aral, Kandır ve Yaşar, 2000). Çocuklarda görülmesi istenilen kalıcı davranış değişikliklerinin gerçekleşebilmesi için aile önemli bir durum teşkil etmektedir. Aynı zamanda çocuğun öğrenmiş olduğu davranışlarının ailede sürdürülebilmesi de önem taşımaktadır. Bu kapsamda çocukların ilk eğitimcilerini oluşturan anne ve babaların, katılım sağlamaları ve çocuklarında olumlu etki bırakıcı girişimlerde bulunması gerekmektedir. Çocuğun eğitiminde bu davranış önemli bir faktör olmaktadır (Tezel Şahin ve Ünver, 2005). Ailelerin çocukların eğitimine katılması durumunda çocukların okula karşı daha sıcak yaklaştığı ve öğretilenleri anlamaya yönelik algılarının açıldığı görülmüştür. Bunun yanı sıra, aile katılımının çocukların eğitim hayatına devam etme isteklerini arttırdığı ve okulu bitirme oranındaki başarıya katkı sağladığı bilinmektedir (Kotaman,2008).

Öğretmen tarafından ailelere, aile katılımının sağlanması ile çocukta oluşan olumlu davranışların devamlı olmasının sağlanabildiği, ailenin çocuğun yaşamında ne kadar önemli olduğunun belirtilmesi ve aileye çocuğun ev ortamında öğrenebilecekleri deneyimler hakkında bilgi vermesi gerekmektedir. Böyle bir durumda aile, çocuğun eğitiminde nasıl bir ek avantaj sunabileceğini, mutlu ve başarılı olarak çocuğunu hayata nasıl hazırlayacağını öğrenebilmekte ve geliştirebilmektedir. Diğer yandan aile, çocukla sağlıklı iletişim kurabilmeyi bu şekillerde sağlayabilmektedir.

Okulöncesi eğitimde aile katılımının sağlanması ile eğitimde devamlılık ve bütünlük oluşturulabilir. Çocuğa okulda verilen eğitimlerin evde, evde verilen eğitimlerin ise okulda devam ettirilmesi mümkün olabilmektedir. Bu çerçevede çocuk, hem okulda hem de evde istenilen davranışları sergilemektedir. Güvenli ve kontrollü bir şekilde aile katılımının sağlanması için çaba gösterilmelidir (Aksoy ve Turla, 1999).

Anne ve babaların programlar içerisinde bulunması ve etkin bir faktör oluşturması, çocuklarının eğitimlerinin içerisinde katkı sağlamalarında olumlu bir durumun gözlemlenmesine etki etmektedir. Aynı zamanda aileler, çocuklarının hayatlarında ne

kadar önemli bir yere sahip olduklarının da farkına varmaktadırlar. Anne, baba ve okulun eğitimdeki ortak amacı çocuklara daha iyi bir eğitim ortamı hazırlamaktır. Okul, aileler ile arasında işbirliğini yaparak okulun ve çevrenin imkânlarından en iyi şekilde yararlanıp, daha iyi ve daha zengin bir eğitim ortamı oluşturmayı amaçlamaktadır. (Oktay, 2004).

Araştırmanın Önemi

Çalışmada okulöncesi velilerinin aile katılımını yordayan değişkenlerin incelenmesi yoluyla, okulöncesi eğitimde aile katılımının ve bu katılımın sağlanmasının çocukların gelişimleri üzerindeki etkisi incelenecektir ve araştırmanın önemi hakkında bilgiler verilecektir. Bu çerçevede çalışmanın teorik kısmını oluşturan birinci bölümde okulöncesi eğitimde aile katılımı hakkında bilgiler verilecektir. Bunu yaparken literatürde daha önce yapılan çalışmalara da yer yer değinilecektir. Diğer yandan, aile katılımını etkileyen faktörler belirtilecektir. İkinci bölümde ise araştırmanın deseni, araştırmanın evreni ve örnekleme, veri toplama aracı, verilerin analizi, aile katılım ölçeğine ilişkin güvenilirlik analizi ve çalışma grubuna ait betimsel istatistikler açıklanacaktır. Üçüncü bölümde elde edilen bulgular ile hipotezler test edilecektir. Dördüncü bölümde ise tartışma ve yorum, sonuç ve öneriler kısmı ele alınacaktır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, okulöncesi eğitimde aile katılımını cinsiyet, aile tipi, eğitim durumu, medeni durum, çocuk sayısı gibi demografik değişkenler açısından incelemektir.

Alt Problemler

Araştırmanın genel amacı doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır;

- Aile Katılımı Ölçeği alt boyutlarından elde edilen katılım düzeyi ortalamaları nedir?
- Aile Katılımı Ölçeği alt boyutlarından elde edilen katılım düzeyi ortalamaları okul temelli katılım, ev temelli katılım ve okul-aile işbirliği temelli katılıma göre farklılaşmakta mıdır?

- Aile Katılımı Ölçeği alt boyutlarından elde edilen katılım düzeyi ortalamaları veli cinsiyetine göre farklılaşmakta mıdır?
- Aile Katılımı Ölçeği alt boyutlarından elde edilen katılım düzeyi ortalamaları aile tiplerine göre farklılaşmakta mıdır?
- Aile Katılımı Ölçeği alt boyutlarından elde edilen katılım düzeyi ortalamaları velinin eğitim durumuna göre farklılaşmakta mıdır?
- Aile Katılımı Ölçeği alt boyutlarından elde edilen katılım düzeyi ortalamaları ailenin çocuk sayısına göre farklılaşmakta mıdır?
- Aile Katılımı Ölçeği alt boyutlarından elde edilen katılım düzeyi ortalamaları ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri ve aylık gelirlerine göre farklılaşmakta mıdır?

BİRİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

OKULÖNCESİ EĞİTİM VE OKULÖNCESİ EĞİTİMDE AİLE KATILIMI HAKKINDA GENEL BİLGİ

1.1.OKULÖNCESİ EĞİTİM ve ÖNEMİ

Okul öncesi eğitimi, doğumdan, zorunlu eğitim yaşına kadar, çocukların gelişim özellikleri, bireysel farklılıkları ve yetenekleri göz önüne alınarak, çocukların sağlıklı bir biçimde fiziksel, duygusal, dil, sosyal ve zihinsel yönden gelişimlerini sağlayıcı, olumlu kişilik temellerinin atıldığı, yaratıcı yönlerinin ortaya çıkarıldığı, çocukların kendilerine güven duymalarının sağlandığı, ebeveyn ve eğitimcilerin etkin olduğu sistemli bir eğitim diye tanımlayabiliriz. Okula başlama, çocuğun yaşamındaki önemli dönüm noktalarından biridir. Yeni yaşamsal becerileri içeren okula başlama süreci ve bu sürecin gerektirdiği uyum, çocuğun belli bir düzeyde zihinsel, sosyal ve duygusal olgunluğa erişmiş olmasını gerektirmektedir. Çocuklar düşünce yapılarının ve değer yargılarının temellerini okulöncesi eğitim çağlarında oluşturmaya başlamaktadırlar. Özellikle son yıllarda karşımıza çıkan “7 yaş çok geç” bireyin kişiliğinin büyük bir oranının yedi yaş sınırından önce oluşmasına dikkat çekmektedir (AÇEV, 2010). Okulöncesi eğitim de bu dönemde verilen bir eğitim olduğu için çok önemlidir.

Okulöncesi eğitim çocuklara kendilerini ilkokul çağına hazırlayabilecekleri temel deneyimleri sağlamaktadır. Çocuklar okul öncesi eğitim sayesinde, okul çağında sahip olmaları gereken öz disiplin, toplumsal hayata adaptasyon, karşılıklı iletişim ve sosyalleşme gibi olgulara okulöncesi eğitim ile hazırlanmaktadır. Bu gibi zihinsel katkıların yanı sıra okulöncesi eğitim çocukların fiziksel yetilerini geliştirmektedir.

Alanyazında okulöncesi eğitime yönelik olarak çeşitli tanımlar yapılmıştır. Bu tanımlardan bazıları şu şekillerde sıralanabilir (Griffin ve Morrison, 1997).

Okulöncesi eğitim; “çocukların gelişim özellikleri, bireysel farklılıkları ve yeteneklerinin göz önünde bulundurularak sağlıklı bir şekilde fiziksel, duygusal,

sosyal ve zihinsel yönden gelişmelerinin sağlandığı, yaratıcı yönlerinin ortaya çıkarıldığı, olumlu kişilik temellerinin atıldığı, çocukların kendilerine güven duymalarının sağlandığı bir eğitim şeklidir” (Zembat, 1999).

Milli Eğitim Bakanlığı (2012), okulöncesi eğitiminin kapsamını şu şekilde ifade etmiştir; “okulöncesi eğitimi,36-66 ay grubundaki çocukların gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun, zengin uyarıcı ve çevre imkânları sağlayan, onların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişmelerini destekleyen, kendilerini toplumun kültürel değerleri doğrultusunda en iyi biçimde yönlendiren ve ilköğretime hazırlayan, temel eğitimin bütünlüğü içerisinde yer alan bir eğitim sürecidir.”

Aral, Kandır ve Can Yaşar’a göre (2000) okulöncesi eğitim; “çocuğun doğduğu günden ilkokula başladığı güne kadar geçen yılları kapsayan ve çocukların daha sonraki yaşamlarında önemli bir yeri olan, bilişsel, psikomotor, sosyal-duygusal, öz bakım ve dil gelişmelerinin büyük ölçüde tamamlandığı, verilen eğitimle kişiliğin şekillendiği gelişim ve eğitim sürecidir.”

Oğuzkan ve Oral (2003), “doğumdan, ilkokulun başlangıcına kadar olan çocukluk yıllarını içine alan; bu yaş çocuklarının bireysel özelliklerine ve gelişimsel düzeylerine uygun, zengin uyarıcı çevre olanakları sağlayan; onların tüm gelişmelerini toplumun kültürel değerleri ve özellikleri doğrultusunda, en iyi biçimde yönlendiren bir eğitim sürecidir” tanımını kullanmıştır.

Çocuğun gelişiminin en hızlı ve en kritik yıllarını oluşturan erken çocukluk yıllarında kazanılan davranışların çoğunluğu yetişkinlikte, bireyin kişiliğinde, tavrında, alışkanlıklarında, inanç ve değer yargılarında görülmektedir. Bu açıdan okulöncesi eğitim çocuğun gelişimi açısından önem taşımaktadır. Okulöncesi eğitimin asıl amacı, çocuğun ilkokul dönemine geçmeden önce bedensel, sosyal, zihinsel ve duygusal gelişmelerini sağlayarak iyi bir eğitim ile güzel alışkanlıkların kazandırılmasını sağlamaktır. Bu sayede çocuklar ilkokul dönemlerinde uyum sağlamakta sıkıntı yaşamamaktadırlar (Yaşar Ekici, 2011).

Okulöncesi eğitim, çocuğun sosyalleşmesine yardımcı olmakta ve olumlu bir etki yapmaktadır. Kendi yaşlıları ile bir arada bulunan çocuga grup içi etkileşim fırsatları oluşmaktadır. Çocuk, grup etkinlikleri ve takım oyunları sayesinde kendini

tanımakta, haklarını savunmaktadır. Aynı zamanda, başkalarının hak ve özgürlüklerine saygı göstermeyi öğrenmektedir (Oğuzkan ve Oral, 2003).

Okulöncesi eğitimde temel hedef, çocukların daha sonraki eğitim yaşantılarında onlara kolaylık sağlayacak duyu ve beden gelişimini bir bütün olarak çocuklara kazandırmaktır. Bunun için uygun ortam, nitelikli eğitimciler ve en önemlisi okuldaki eğitimi tamamlayacak bilinçli aileler gerekmektedir. Örneğin, okulöncesi eğitiminde çocukların gelişmesi için eğitim kurumlarının çocuk için yararlı, güvenli ve ihtiyaçlarına cevap verilebilecek şekilde olması önem taşımaktadır. Okulöncesi eğitim verilen kurumun çocukların müzik, oyun gibi sosyal etkinlikleri gerçekleştirebilecekleri bir yer olmalıdır. Öte yandan, mekan gerekli bütün eğitsel faaliyetleri gerçekleştirmeye uygun olmalıdır. İhtiyaçlar kapsamında; hareket, oyun, sosyal etkileşim, müzik ve sanatla birlikte olabilme imkânının yeterli düzeylerde olması gerekmektedir. Diğer yandan böyle bir ortamda kuşkusuz en önemli kişilerden birisi de öğretmen olmaktadır. Çocuğun anneden sonra gün boyu beraber olduğu kişi öğretmendir.

Bu nedenle öğretmen, çocuğun ihtiyaçları için başvurduğu bir yetişkin olduğunu bilmeli ve çocuğu yakından tanıyabilmelidir. Aynı zamanda öğretmen, aileyi de yakından tanımaya çalışmalıdır. Bu sayede çocuğu da en iyi şekilde anlamayı başarabilmektedir. Öğretmen tarafından ailedeki disiplin anlayışı, anne ve baba ilişkilerinin düzeyi, anne ve babanın çocuğa karşı davranışlarının bilinmesi çocuğun davranışlarını anlayabilmesini kolaylaştırmakta ve değerlendirme yapabilmektedir (Oktay, 2004). Son olarak aile, okul öncesi eğitimin en önemli parçalarından birini oluşturmaktadır. Ailelerin, çocuğun eğitim hayatıyla ilgilenmeleri; öğretmenleriyle yakından görüşmeleri, eğitim müfredatını takip etmeleri, okulda yapılan faaliyetlere katılmaları ve eğitimi evde devam ettirmeleri, bir başka deyişle, ailelerin okulöncesi eğitime katılımı, çocuklarının gelişimi için yapabilecekleri en önemli katkıdır. Bunu yaparken ailelerin okul ile iş birliği içerisinde olması çocuğun sonraki gelişimini etkileyebilecek olumsuz durumların ortadan kalkmasına yardımcı olur. Okulöncesi eğitimi ile çocuklarının eğitimlerini araştırma ve programlarını öğrenme isteği, ailelerin en doğal hakkını oluşturmaktadır. Bu kapsamda, okul aile işbirliğinin sağlanması önem taşımaktadır.

Aynı zamanda bu sayede aileler öğretmeni, öğretmenlerde aileyi yakından tanıyabilmektedirler (Yaşar Ekici, 2011).

Okulöncesi eğitimin bir bütün olarak tamamlanabilmesi için okul, aile ve okul-aile iş birliğinden oluşan üçayaklı bir yapı oluşturmak gerekir. Çocuklara nitelikli bir eğitim süreci sağlayabilmek için ailenin ve okulun ayrı ayrı sorumlulukları olmakla birlikte, iş birliği geliştirmeleri gereken birçok alan vardır. Bu kapsamda, önce okulöncesi eğitimin tamamlayıcısı olan ailelerin, çocuğun eğitimindeki görev ve sorumlulukları incelenecek daha sonra okulun görev ve sorumlulukları anlatılacaktır. Son olarak okul ve ailenin hangi konularda iş birliği yapması gerektiği açıklanacaktır.

1.2. AİLENİN ÇOCUĞUN EĞİTİMİNDEKİ GÖREV ve SORUMLULUKLARI

Çocuğun zamanının büyük bölümünü oluşturan aile yaşantısı, çocuğun gelişimi açısından önemli bir faktör oluşturmaktadır. Çocuğun eğitimindeki en önemli etkiyi, çocuğun doğal yaşantısını paylaştığı bir ortam olan aile oluşturmaktadır. Bu kapsamda her çocuk, yetişmiş olduğu aileden belirgin izler taşımaktadır. Çocuğun eğitiminde ailenin sorumluluklarını incelerken iki nokta öne çıkmaktadır: Aile ortamı ve anne ve babanın çocuğun eğitimindeki rolü olmaktadır.

Çocuğun eğitimi için öncelikle mutlu ve huzurlu bir aile ortamında yetişmesi önemlidir. Tüm aile bireyleri arasında sorumlulukların eşit dağıtılması, aile bireylerinin bu sorumlulukların bilincinde olması gerekmektedir. Bu nedenle ailenin sosyal yapısı çocuğun kendisi rahat ve güvende hissetmesine uygun olmalıdır. Aile hem kendi içinde özel değer yargıları olan, hem de toplumun kültürel yapısını içinde bulunduran sosyal bir yapıdır. Çocuğun ilk öğretmeni ve yol göstericisi anne ve babadır. Dolayısıyla aile, çocuğun kişisel ve toplumsal kimliğini kazanmasını ve doğru-yanlış ayrımını öğrenerek davranış şekillerini geliştirmesini sağlar. Yalnızca anne baba değil ailenin diğer bireyleri de hem çocuğa karşı hem de birbirlerine karşı sorumlulukları olduğunu bilmelidir. Evlilikte uyum, eşler arası ilişkiler, kardeşler arası ilişkiler ve ebeveynlerin çocuklarıyla ilişkileri aileyi oluşturan bireylerin sağlıklı gelişimlerini doğrudan etkiler. Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) 2013 yılında hazırladığı Çocuk Gelişimi ve Eğitimi başlıklı eğitim materyaline göre

çocuğun başarılı bir eğitim hayatına sahip olabilmesi için aile ortamında dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır;

- Anne babanın uyum içinde olması gerekir.
- Anne baba birbirine ve ailenin diğer fertlerine karşı saygılı olmalıdır.
- Aile bakımını karşılayabileceğinden fazla çocuk sahibi olmamaya özen göstermelidir.
- Aile ekonomik bağımsızlığını kazanmış olmalıdır.
- Aile çocuğa karşı güven verici bir tutum içerisinde olmalıdır.
- Aile çocuğun kendi bağımsızlığını kazanmasına yardımcı olmalıdır.
- Aşırı cezalandırma ya da aşırı sevgiden kaçınılmalıdır.
- Baskıcı tutumlardan kaçınılmalıdır. (MEB, 2013).

Aile ortamının çocuk üzerindeki etkisini belirlemek ve onlardan yola çıkarak gerekli düzenlemelerin yapılması ise okulda eğitim-öğretim zamanına kalmaktadır (Gürşimşek, 2002).

Aile ortamının yapısı dışında ikinci önemli nokta anne ve babanın çocuğun eğitimine katkısıdır. Eğitimin nitelikli bir şekilde gerçekleştirilmesi gerekliliği ve günümüzde eğitimin en önemli faktör konumunda olmasından dolayı, aile tarafından evde nitelikli bir eğitimin çocuğa verilmesi önem taşımaktadır (Zembat ve Unutkan, 2001).

Çocuğun eğitiminde aile, evdeki ortamı eğitici nitelikte zenginleştirmeye çalışmalıdır. Öğrenmesinde kolaylık sağlayıcı yöntemler aileler tarafından geliştirilmelidir. Bu çerçevede aileler sosyal açıdan çocuğun hayatında etkin bir faktör konumunu sağlamalıdır. Eğitimde önemli olan temel alışkanlıkların çocuğa kazandırılması özellikle de 0-6 yaş grubu için önemli bir dönemi oluşturmaktadır (Razon, 1987).

Coleman ve arkadaşları (1966) ailenin çocuğun eğitimindeki etkisini belirlemek amacıyla farklı aile yapılarından gelen çocukların başarı seviyesini tespit etmeye çalışmıştır. Çalışmada, okul döneminde aynı eğitimi almalarına rağmen başarı seviyesindeki eşitsizliklerin ailelerin çocukların eğitimi üzerindeki etkisinden kaynaklandığı sonucuna varılmıştır (Shaw, 2008). Başarının sağlanması ve çocuğun

kendine olan özgüveninin oluşmasında önemli bir faktör olan aileler, tüm gerekli eğitici nitelikleri ve sosyal faktörleri belirleyerek çocuğun alışkanlıklar kazanmasını sağlamalıdır.

Ailelerin çocuğun eğitimindeki görev ve sorumluluklarını aile yaşantısında gerçekleştirmesi yeterli olmamaktadır. Çocuğun eğitimi sonucunda okuldaki başarısında, aile-öğretmen iletişiminin sağlanması ve ailelerin okul toplulukları ile okuldaki kurumsal etkinliklere katılımını gerçekleştirmesi de etkin faktörleri oluşturmaktadır. Diğer yandan ailelerin, çocukların eğitiminde okulda zorlanmış olduğu konularda gerekli bilgileri verebilecek eğitim düzeyinde olması da önem taşımaktadır. Ailenin çocuğun özellikle çocuğun bakımı gibi konuları iyi bilmesi gerekmektedir (Rogers ve diğ., 2009).

Ailelerin çocukların eğitiminde hem öğrenen hem de öğreten pozisyonda görev alması, çocuğun eğitiminde başarılı olmasında diğer bir faktör olabilmektedir. Bu kapsamda öğrenen olarak ailelerin, öğretim programlarının içeriğini ve içeriğe bağlı hedefleri bilmesi gerekmektedir. Öğreten olarak ailenin görevi ise çocuğun etkili öğrenmesindeki görev ve sorumlulukları bilmesi gerekliliğidir (Gürşimşek, 2002).

1.3. OKULUN ÇOCUĞUN EĞİTİMİNDEKİ GÖREV ve SORUMLULUKLARI

Okulların çocuğun üzerindeki görev ve sorumlulukları incelendiğinde, sadece eğitim ve öğretimin yeterli bir şekilde çocuğa verilmesinin oluşturmadığı görülmektedir. Diğer yandan okullar, çocuklar için sosyal ortamı sağlayan birer kurum olma görevini üstlenmelidir. Çocuğun becerisinde, okul-aile işbirliğinin sağlanması, eğitimin planlı bir şekilde ve etkinliklerle geliştirilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu sayede çocuklara toplumun geçmişten günümüze kadar olan değerlerinin aktarılması ve yaşatılması sağlanabilmektedir (Karatay, 2011). Bu çerçevede okullar, iyi bir toplum oluşmasını sağlayan eğitici yerler olarak da nitelendirilebilir (Varış, 1981).

Okulun çocuğun eğitiminde önemli bir unsur olarak yer almasında öğretmenlerin önemli rolü vardır. Öğretmenler ders niteliğinde olan eğitimin yanı sıra, çocuğa karakter eğitimini kazandırmada da etkin bir faktör konumunda olmalıdır. Bu çerçevede çocuğa, acıma, cesaret, nezaket, gurur, şefkat nezaket, azim,

saygı, sevgi ve sorumluluk karakter üzerinde etkisi olan olguları kazandırmaya çalışmalıdır. Bu davranışların kişi üzerinde nasıl bir etki oluşturduğunu, davranışları ve eğitici konular ile çocuğa öğretmelidir. Bu kapsamda öğretmenlere çeşitli sorumluluklar düşmektedir (Gibbs ve Earley, 1994). Bunlar şu şekillerde sıralanabilir (Lickona, 1993).

- Öğrencilere birebir rehber olabilen, olumlu sosyal davranışları destekleyen ve sevgi ile saygıyı eğitim hayatında güzel bir örnek oluşturabilen bir öğretmen olabilmelidir.
- Sınıf içerisinde grup kapsamında etkinlikler oluşturmaya çalışmalıdır. Grupta ahlaki bir topluluğu ifade edecek biçimde sosyal sorumluluklar geliştirmelidir.
- Sınıfta disiplin kurallarını oluştururken çocuklarda olumsuz davranışların gelişmesine etki edici durumlardan kaçınmalıdır.
- Aile ile iletişim halinde olarak çocuk hakkında genel bilgi toplamalı ve aile içerisinde eğitim yönünde neler yapıldığını öğrenmelidir.
- Ailenin çocuğun eğitimi üzerindeki görevlerini anlatmak amaçlı ailenin etkinliklere katılımını teşvik edici metotlar geliştirmelidir.
- Aynı zamanda ailelerin, eğitimin bir parçası olmasında yardımcı olmalıdır.

Okulöncesi öğretmenin çocuğun eğitiminde, rol ve sorumlulukları çeşitlilik göstermektedir. Bu konu hakkında çeşitli sınıflamalar yapılsa da, genel olarak şu şekillerde belirtilebilmektedir; öğrenmeyi sağlama, iyi bir sınıf yönetimi, ailelerin katılımını gerçekleştirme, öğrencinin durumuna ilişkin genel değerlendirme yapma, güven verici nitelikte olma, mesleğinde yetkin olduğunu hissettirmedir (Sezer, 2010). Öğretmenin sınıfta çocuklar tarafından ilgili görünümde olması için sıcak, hevesli, heyecanlı, işe yönelik ve düzenli bir kişi olduğunu göstermesi gerekmektedir. Konunun anlatımında çeşitli görsel efektlerden yararlanması, geliştirici ve eğitici yönde farklı araştırmalar yapması, çocuğa aktarması, eğitimin kalitesini artırmaktadır. Diğer yandan öğretmenin sınıf yönetimi, öğrencinin derse aktif katılımını sağlama gibi konulardaki başarısı, çocuğun öğretileni anlama, yorumlama ve uygulamadaki başarısı, tutum ve ilgisine yansıyabilmektedir (Sünbül, 1996).

1.4. OKULÖNCESİ EĞİTİMDE OKUL-AİLE İŞBİRLİĞİ

Okul-aile işbirliğinin başarılı bir şekilde sağlanması, çocuğun eğitiminde önemli bir etken olmaktadır. Öğretmenin görev ve sorumluluklarından birisi olan okul-aile işbirliğinin sağlanması durumu, çocuğun her türlü davranışına direkt etkide bulunan bir faktördür. Buna ek olarak, çocuğun kendine olan güveninin oluşması sağlanabilmekte ve toplum içerisinde daha bilinçli bireyler oluşturulabilmektedir. Günümüzde çağdaş eğitim anlayışı çerçevesinde ailelerin, okulun eğitim politikası ve velisi olduğu çocuğuna nasıl bir eğitim verildiği ve hangi etkinliklerin oluşturulduğunu bilme hakkı bulunmaktadır. Aynı zamanda okulda, çocuğun eğitimi hakkında gerekli özeni aileden beklemektedirler (Crites, 2008). Okul özellikle de, okulöncesi dönemde çocuğun gelişiminde önemli bir faktör olan ailenin etkinliklere katılımını önermektedir. Başarılı bir eğitim hayatı için geçerli bir durumu ifade eden aile katılımı, çocuğun kendini daha iyi ifade etmesi ve ailenin çocuğunun eğitimi hakkında daha bilgili olmasını sağlamaktadır (Christenson, 2004).

Okul-aile iş birliğini geliştirmenin en iyi yollarından biri “okul aile birliği” olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkemizde 1940’larda Milli Eğitim Bakanlığı’nın girişimiyle kurulmuş okul aile birliği okul yönetimi, öğretmenler ve velilerden oluşan bir alt kurumdur. Birliğin amacı çocukların başarılarını artırmak için okul ve aileler arasındaki iş birliğini artırmaktır. İçerisinde genel kurul, yönetim kurulu ve denetim kurulu gibi organları barındıran okul aile birliği okul ile aile arasındaki bağlantının sürekli olmasındaki en büyük etkidir. Okul aile birliği okul yönetimi üzerinde yaptırım gücüne sahip olduğundan dolayı yönden karar mekanizması üzerinde de etkilidir. Bu da ailelerin çocuklarıyla ilgili kararların alınmasında söz sahibi olması demektir (Tuzcuoğlu, 2007).

Okul-aile iş birliğini geliştirmek için bu iş birliğini gerçekleştirmeye engel olabilecek hususları da göz önünde bulundurmakta fayda vardır. Okul-aile işbirliğinde beklenen performansın nitelikli bir şekilde gerçekleştirilemediği görüşü ve bu işbirliğinin eksikliğini ne gibi durumlardan kaynaklandığı şu şekilde ifade edilebilir (Walberg, 2004; Şahin ve Ünver, 2005).

- Öğretmenlerin ailenin eğitimlere katılımının gerekli olmadığını belirten görüşleri bulunmaktadır.

- Ebeveynlerin okulla hangi konular hakkında iletişime geçeceğini bilmemesi ve öğretmenlerin bu durumda etkin bir faktör olmamasıdır.

- Aile katılımı, okul-aile işbirliğinde en önemli etkeni ifade etmektedir. Ancak öğretmenlerin aile katılımı için oluşturulacakları programları nasıl yürüteceklerini bilmemeleri ya da program hazırlamayı bilseler dahi planlamanın çok zaman alacağını düşünmeleridir.

- Öğretmenlerin, ailelerin eğitime katılmalarında çocuğun kendini iyi ifade edemeyeceği gibi bir düşüncede olması, bu durumun olumsuzluklar olarak nitelendirilmesine neden olmaktadır. Diğer yandan öğretmenler, eğitim ya da etkinlik sırasında her ailenin programa yeterli zaman ayıramamasının çocukta kötü etki oluşturacağını belirtmektedirler. Bu gibi durumlarda, bazı ebeveynler etkinliğe katılırken bazı velilerin ise katılamaması, öğrencide içine kapanıklılık durumunun oluşacağı görüşüdür.

Okul ve aile arasında iletişimsizliğin oluşması ve ailenin eğitimin süreci hakkında bilgi eksikliğinin olması, ailelerin eğitim sürecine katılmalarını etkilemektedir. Okul-aile işbirliğinin sağlanamaması ve yanlış yönlendirmelerin olması, bu tür hataların oluşmasına etki etmektedir (Christenson, 2004). Örneğin, ailenin okul ile bu tür etkileşimlerde bulunamaması, okulun sosyal ve kültürel etkinliklerde bulunmaması ile de doğrudan ilişkili bir durumu ifade etmektedir. Ailenin hem çalışıyor pozisyonda olması hem de bu etkinliklere katılımının istenmesi, sınırlı zamanı olan ve yeterli olanağa sahip olmayan aileler için problem durumu oluşturabilmektedir. Bu nedenlerden dolayı bu etkinliklerin ailenin durumu da göz önüne alınarak hazırlanması gerekmektedir (Coulombe, 1995).

Okul-aile işbirliğini başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesi yönünde çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bu kapsamda Arslan ve Nural'a (2004) göre, okul-aile işbirliğinin etkili ve başarılı olabilmesi için, okul; ev ziyaretleri yapabilir, ebeveyn ve öğretmen katılım destekli gezi ve konferans etkinlikleri düzenleyebilir. Bunlara ek olarak, öğretmen ailelerden kaynak kişi olarak yararlanma, velilerle görüşme toplantıları oluşturma, velilerin okul hakkında görüşlerini alarak gerekli düzenlemeleri yapma gibi faaliyetleri yönetebilmelidir. Okul-aile işbirliğinin yeterli bir nitelikte gerçekleştirilme durum tespitini belirleme kapsamında yapılan bir çalışmada veliler, okul-aile işbirliğini sağlayacak şekilde yeterli düzeyde toplantı

yapılmadığını ve gerçekleştirilen toplantıların yalnızca çocuğun sınıf ortamındaki durumunu anlatma odaklı olarak gerçekleştiğini belirtmektedirler (Balkar, 2009).

Okul-aile işbirliği özellikle de okulöncesi dönem için önemlidir. Öğretmenin ailenin katılımını destekleyici yönde etkinlikler oluşturması ve sürekli olarak iletişimde olması, çocuğun sadece o dönem içerisinde değil, aynı zamanda sonraki yıllarda da başarılı bir performans sergilemesine etki etmektedir (Erdoğan ve Demirkasımoğlu, 2010).

1.5. OKULÖNCESİ EĞİTİMDE AİLE KATILIMI

Aile katılımı en genel şekliyle, ebeveynlerin çocuklarının eğitimlerinde kullanılan kaynaklara yapmış oldukları yatırım şeklinde tanımlanabilmektedir (Carlisle ve diğ., 2005). Aile ile işbirliği olarak da adlandırılan aile katılımı, çocuğun eğitim sürecine destek vermek için ailelerin okul ve öğretmenlerle iletişimini güçlü tutmasıdır. Aile katılımı anlayışının temel felsefesi, çocuğun gelişimine katkı sağlamak amacı ile çocuğun yaşamını güçlendirici yöntemlerin geliştirilmesine etki etmektedir. Diğer yandan aile katılımı, okul ile aile arasında sistematik bağın kurulmasını sağlamaktadır. Bu bağın oluşması ile okul-aile arasında oluşacak birliğin güçlenmesi, çocukların okul hayatında daha aktif bir öğrenim süresi görmelerini, ailelerin çocukların eğitim ve öğretimi konusunda daha çok bilgi sahibi olmasını ve ailelerin eğitim konusunda duyarlılıklarının artmasına etki etmektedir (Gürşimşek, 2002).

Okulöncesi eğitimde aile katılım yolları 4 madde olarak sınıflandırılabilir:

1. Okul yönetimi tarafından ailelerin aktif katılımını gerektirecek etkinliklerin oluşturulması (veli toplantıları, ikili görüşmeler, konferans ve seminerler, çalıştaylar vs)

2. Öğretmenlerin aileleri dahil ettiği iletişim organizasyonlarının düzenlenmesi (telefon görüşmeleri, duyuru panoları, ev ziyaretleri vs)

3. Ebeveynlerin, öğretmenlerin eğitim çalışmalarını gerçekleştirmesine katkıda bulunacakları faaliyetlerin düzenlenmesi (ebeveynlerin öğrencilerle birlikte ödev hazırlaması, evde okuldakiyle benzer bir eğitim ortamının oluşturulması, evde eğitimsel oyunların oynanması, ailenin bazı hususlarda öğretmenlerin iş yükünü paylaşması vs)

4. Ailelerin, kendilerinin aile katılım çalışmaları organize etmesi (piknik, müze gezileri, kermesler vs) (Gürşimşek, 2002).

Aile katılımının gerçekleşmesi ile ebeveynler çocuklarının eğitimlerine katılmakta ve gelişimlerine katkı sağlamaktadırlar. Aynı zamanda çocuklarının hayatlarında önemli bir yere sahip olduğunun bilincinde olmaktadır (Işık, 2007). Aile katılımı gerçekleştirilmesi ile elde edilen kazanımlar çok fazla olmaktadır. Bu çerçevede kazanımların değerlendirilmesi ebeveynler, çocuklar, öğretmenler ve kurum açısından belirtilebilmektedir. Kazanımlar şu maddeler halinde sıralanabilmektedir (Arabacı ve Aksoy, 2005; Eliason ve Jenkins, 2003 ;Henniger, 2005).

- Çocuğun hayata hazırlanmasında mutlu ve başarılı bir kişiliğin ortaya çıkması sağlanabilmektedir.
- Çocuğun etkinliklere katılımı kolaylaşmakta ve okul ile ilgili tutumlarında olumlu sonuçların oluşması gerçekleşebilmektedir.
- Eğitim sırasında ailelerin önemli bir faktör olduğunu çocuk hissedebilmekte ve ebeveyne güven duygusu oluşabilmektedirler.
- Çocukların korkularının azalması ve ilköğretime geçişte zorluk yaşamamaları sağlanabilmektedir.
- Ebeveynler katılımları ile çocuklarının gelişim sürecini daha iyi kavrayabilmektedirler.
- Çocuk yetiştirmede aileler, çocukların gelişim sürecini daha iyi yönetme gibi yetenekleri daha iyi kavramakta ve kendilerine güvenmektedirler.
- Öğretmenler aile katılımının sağlanması ile ebeveynleri tanımada fırsat bulabilmektedirler. Diğer yandan zaman ayıramamadan kaynaklı düşüncelere dayalı suçluluk duygusu bu şekilde yok edilebilmektedir.
- Çocukların gelişimlerini sağlayabilecek eğitim programını öğretmenler, aile katılımının sağlanması ile daha kolay oluşturabilmektedirler.
- Öğretmenler eğitimin kalitesini artırıcı, sorumlulukların daha çok paylaşılmasını ve eğitimde süreklilik sağlanmasını bu şekilde gerçekleştirebilmektedirler.

Bu bölümde çocuğun okuldaki başarısına aile katılımının etkisini daha iyi anlamak üzere önce aile katılımının tanımı verilecek, daha sonra aile katılımının

önemi ve amaçlarına değinilecektir. Son olarak aile katılımının daha iyi planlanmasında okulların ve ailelerin yapabileceği etkinlikler anlatılacaktır.

1.5.1. Aile Katılımının Tanımı

Aile katılımı; sosyal ve duygusal desteğin ailelere kazandırılması, ebeveynlere konular kapsamında becerilerin kazandırılması, bilgi alışverişinin aile ve bilgili kişiler arasında gerçekleşmesinin sağlanmasını, ebeveynlerin gruplarda etkinliğe katılmalarının yanı sıra aktif olmalarını ve ebeveyn ile çocuk ilişkisinin geliştirilmesini sağlaması şeklinde ifade edilmektedir (Çağdaş ve Seçer, 2004). Aile katılımını ifade eden başka bir tanımda ise, ailelerin hem çocuklarına hem de programlara katılım kapsamında yarar sağlayacak becerilerini ortaya koyma süreci şeklinde belirtilmektedir (Şahin ve Ünver, 2005).

Eğitimde başarı için bütünsel bir yaklaşım benimsemek gerekir (Harrison, 2003; Akt. Cömert ve Güleç, 2004). Bir bireyin eğitim hayatı yalnızca kendisinden ibaret değildir. Aile, öğretmenler, okul yönetimi ve arkadaşların her biri bu bütünü oluşturan parçalardır. Dolayısıyla her bir parçanın birbirinden haberdar olması ve birbiriyle iletişim sağlaması zorunluluk teşkil eder. Bu iletişim sayesinde çocuk, öğrendiklerini sorgulama, kontrol etme ve yönetme yetilerini daha kolay kazanacaktır. Bu noktada devreye giren aile katılımı, anne-babanın çocuğun öğretmeni olmaya devam etmesi gerçekliğidir. Her ne kadar çocuklar eğitim hayatları boyunca vakitlerinin çoğunu öğretmenleri ile geçirecek olsalar da anne-baba onların öğretmenleri olarak kalmaya devam edecektir. Burada esas tamamlayıcı okuldur. Okul ve aile sağlıklı bir iş birliği geliştirdiklerinde çocuklar, sosyal ve mutlu bireyler olurlar. Bu durumda hem çocuk hem aile hem de okul ortaya çıkardıkları pozitif sonuçtan dolayı memnuniyet duyacaktır. Bu memnuniyet, hem okulun hem de ailelerin gelecekteki çalışmaları için kendilerine olan özgüveni arttırarak daha iyi çalışmalar yapmalarına vesile olacaktır. Sonuç olarak iki taraf da bu durumdan kazançlı çıkacaktır. Bu sonuca ulaşmak için okul ve ailenin senkronize hareket etmesi ve etkileşim içinde olmaları aile katılımı olarak tanımlanır. Aile katılımının olduğu durumlarda, ebeveynler kurumdan aldıkları güven duygusuyla kendi bilgi ve tecrübelerini yapılan etkinliklerde hem kurumla hem de çocuklarıyla paylaşırlar. Böylece hem öğretmenlik rollerini devam ettirmiş hem de okul öncesi eğitimin

kurumsal yapısına katkıda bulunmuş olurlar. Bu durumdan hem okul hem çocuk hem de ebeveynler birçok şey öğrenirler (Ensari ve Zembat, 1999).

Aile katılımı, aile-okul arasında bilgi paylaşımını ve ilişki kurmayı sağlamaktadır. Aile katılımının sağlanmasına yönelik öğretmen tarafından program etkinliklerin oluşturulması ile aileler, öğretmenlerin kendilerini dinlemeye çalışmalarını, çocukları ile ilgili genel bilgileri vermeyi, çocukların bakımlarının nasıl olduğunu belirtmelerinin yanı sıra bu kapsamda gerekli öneriler almayı ve ebeveyn olarak gerekli görevleri aldıklarında çocuklarının eğitiminden en belirgin haberi aldıklarını düşünmektedirler. Ailelerin birbirleri ile aralarındaki iletişim ve etkileşimi de artırmada etken olan aile katılımı, ebeveynler açısından destek ve teşvik görevi üstlenmektedir. Diğer yandan ebeveynler bu sayede, bilgi ve yetenekleri öğrenerek öğretmenlere yardımcı olabilmektedirler. Öğretmen, ailenin bu tutumu sağlaması ile kendisine saygı gösterildiğini ve değer verildiğini düşünmektedir. Aynı zamanda çocukların eğitiminde daha çok mücadele etmekte ve paylaşım, iletişimi ve katılımı planlı bir şekilde sağlayabilmektedir (Ensari ve Zembat, 1999).

1.5.2. Aile Katılımının Önemi ve Amaçları

Yaşadığımız iletişim çağında, her şeyde olduğu gibi eğitimde de çok boyutluluk öne çıkmaya başlamıştır. Öğretmenin anlatımı ve öğrencinin dinlemesine dayalı geleneksel eğitim ve öğrenim metotları geçerliliğini yitirmiştir. Bugün dünya üzerinde eğitim seviyesi en iyi olan ülkelere bakıldığında (Finlandiya, Amerika, İsveç, Singapur, Japonya vb.) çocukların 5-7 yaş arası itibarıyla eğitimlerine başladığı ve erken eğitim döneminde aile katılımına yönelik birçok uygulamanın yapıldığı görülmektedir. Örneğin, ABD’de okul öncesi eğitimi devam eden çocukların ebeveynleri için özel programların geliştirildiği bilinmektedir (Akkök, İncioğlu, Elbir ve diğ., 2002). Etkili anne ve baba olmaya yönelik içeriğe sahip STEP ve PET gibi programlar bunlardan bazılarıdır.

Aile katılımına yönelik bilincin ve farkındalığın oluşmasıyla son yıllarda yapılan akademik çalışmalarda da bu yönde artış görülmeye başlamıştır. Anne-babalar için psikolojik rehberlik sağlayan programlar (Lang, 1988), aile ve çocuk arasındaki iletişimi güçlendirmeye yönelik programlar (Gordon, 2000) dünyada bu konuya yönelik yapılan çalışmalardan bazılarıdır (Akt. Kocabaş, 2006). Türkiye’de ise aile katılımı çalışmalarına örnek olarak Akkök ve diğ. (2002) tarafından ilkokul

birinci sınıf öğrencilerine ve onların ebeveynlerine yönelik yapmış oldukları çalışmaları buna örnektir. Bunun yanı sıra AÇEV tarafından 5-6 yaş çocuk grubu için geliştirilen ev merkezli “Anne-Çocuk Eğitimi” programı, “Okulöncesi Veli Çocuk Eğitim Programı” ve “Okulöncesi Eğitim Programı-Yaz Anaokulları” verilebilecek en iyi örneklerdendir (AÇEV, 2010).

Ülkemizde ve dünyada aile katılımı hassasiyeti her geçen gün artmakta ve buna paralel olarak pilot çalışmalar yapılmaktadır. Çelenk’in (2003) aile katılımı konulu yaptığı bir araştırmasında da söylediği gibi “okul ile ortak program üzerinde görüş birliği ve düzenli iletişim içinde bulunan, bu ortak anlayış içinde çocuğuna eğitim desteği sağlayan ebeveynlerin çocuklarının okul başarılarının daha yüksek olduğu” saptanmıştır (Akt. Cömert ve Güleç, 2004). Buradan hareketle okuldaki başarı seviyesi düşük öğrencilerin ebeveynleri tarafından desteklenmediğini söylemek mümkündür. Başarılı, uyumlu ve disiplinli öğrencileri öğrenme zorluğu çeken, okula adaptasyon sorunu yaşayan, arkadaşlarıyla geçinmekte zorluk çeken öğrencilerden ayıran şey anne ve babalarından gördükleri ilgi ve destektir. Dolayısıyla bugün aile katılımının eğitimin ayrılmaz bir parçası olageldiğini söylemek mümkündür.

Aile katılımının okulöncesi eğitiminde hazırlanması ile gerçekleştirilmek istenilen düşünce, eğitimde devamlılık ve bütünlüğü sağlamaktır. Eğitimin devamlılığının sürdürülmesinin hem evde hem de okulda sağlanabilmesi, çocuklarda istendik davranışların gözlenmesine de etki etmektedir. Bu çerçevede çocukta istenilen davranışların güvenli ve kontrollü bir şekilde olması ulaşılmak istenen asıl amacı oluşturmaktadır. Diğer yandan aile katılımındaki diğer amaçlar aşağıda belirtildiği üzeredir (Aksoy ve Turla, 1999);

- Ebeveynlerin okulöncesi eğitime destek olmalarını sağlayabilmek için velilere eğitim verilmesi sağlanmalıdır.
- Öğretmenler, çocukların öğrenmelerini kolaylaştırmak amacıyla öğrenimlerini daha etkili hale getirmeye çalışmaktadırlar.
- Aile katılımı ile hem okul ortamında hem de aile içerisinde değişikliklerin yapılması sağlanmaktadır.
- Ebeveynleri, çocuğun gelişimleri ile bilinçlendirmeye çalışmak ve ebeveynlerden gerekli desteği alabilmektir.

- Ebeveynleri sınıf içerisinde meydana gelen problemlere karşı çözüm önerileri üretmek amaçlı görüşmeler sağlamanın yanı sıra velilerin bilinçlenmesini sağlayacak alternatif disiplin yöntemlerini sunabilmektir.

- Ev ortamında ebeveynlerin çocuklara kazandırabileceği deneyimler hakkında bilgilendirmeler yapmaktır.

- Ebeveynlerin çocuklarını daha iyi tanımalarının sağlanmasının yanı sıra öğretmenlerinde çocuk hakkında gerekli bilgileri alabilmesini sağlamaktır.

Okulöncesi eğitimde aile katılımının temel amacı, aileyi çocuğun eğitim sürecine yakından dahil ederek eğitimin bütünlüğünün korunmasıdır. Aile katılımıyla okullar ailelerin mesleki bilgi birikimlerinden faydalanırken, öğretmenler de iş bölümü yapmış olurlar. Çocuklar eve geldiklerinde çeşitli faaliyetlerle eğitime devam edeceklerinden eğitim programları sürekliliğini korur ve böylece istenilen verim elde edilir. Burada amaç, bir yandan ebeveyne bilinç kazandırırken, bilgi ve birikimini artırmak bir yandan da eğitimde devamlılığı sağlamaktır.

Aile katılımının gerçekleştirilmesi ve gerekli verimin sağlanması için dikkat edilmesi gereken hususlar şu maddeler halinde sıralanabilir (Faust ve Horn, 2003);

- Düzenli, anlamlı ve iletişimin her iki yönde sıkıntı yaşanmadan sağlanmasını gerçekleştirilebilmek,

- Ebeveynlerin eğitimi daha kolaylaştırıcı olmasını sağlayan yeteneklerinden yararlanmaya çalışmak,

- Çocuğun eğitiminde ebeveyne düşen sorumlulukların bir bölümünün kazandırılması,

- Ebeveynlerden gönüllülük esasını kapsayan yardımların alınmasının sağlanması,

- Ebeveynlere okul kararlarının alınması sırasında söz hakkı verilmesine özen göstermek.

- Toplum ile aile arasındaki iletişimin başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesi.

1.5.3. Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Aile Katılımı Çalışmalarını Planlama

Çocuklar okul hayatına başladıklarında, daha önce alışmış oldukları ortamın dışına ilk kez çıkmış olurlar. Ailede alıştıkları bütün tutum ve davranışların dışında yeni bir çevre ile karşılaştıklarında kafa karışıklığı ve uyum sorunu yaşayabilirler

(Hohman ve Weikart, 2000). Tanımadıkları insanlar ve yeni bir çevre ile ilk karşılaştıklarında orada bulunmayı reddedebilirler. Bu yüzden, aile katılımı planlanırken dikkat edilmesi gereken bazı hususlar vardır. Bunlardan biri, aile katılımı planlanırken ailelerin yaşam tarzları, kültürel özellikleri gibi durumlar dikkate alınmalı ve buna göre davranılmalıdır. Araştırmalar göstermiştir ki, ailelerin okulöncesi eğitime katılımında yalnızca çocuklar dikkate alınarak hazırlanan programlar, aile yapısını bütünüyle ele alan programlara nazaran daha düşük başarı elde etmişlerdir (Akt. Çelenk,2003; Green, 2002).

Eğitim sisteminin verimliliği okul-aile-öğrenci arasındaki iş birliğine dayanır. İyi bir öğretmenin başarılı olması için öğrencisini iyi tanınması gerekmektedir. Bunun içinse en iyi yollardan biri aile ile devamlı iletişim kurup onları eğitime katılmaya teşvik etmektir. Çünkü aileler çocuklarının uzmanlarıdır (Akbaşlı ve Kavak, 2008). Okul ve aile arasında iş birliği sağlarken öğretmenin sorumluluğu büyüktür. Öğretmenler telefon, e-posta, raporlar, veli toplantıları ya da bilgilendirme toplantıları gibi yollarla ailelerle görüşebilirler. Böylece okulda hem davranış hem de eğitim başarısı açısından istenmeyen sonuçların ortaya çıkmasını engellemek adına ebeveynlerle birlikte çalışabilirler. Öğretmenlerin karşısına farklı ebeveyn modelleri çıkabilir. Bunlardan bazıları şu şekilde sıralanmıştır:

- Aşırı koruyucu ve baskıcı ebeveyn,
- İlgisiz ebeveyn,
- Tutarsız ebeveyn,
- Demokratik ebeveyn,
- Hoşgörülü ebeveyn
- Mükemmeliyetçi ebeveyn

Öğretmenler bu tür farklılıklara sahip ebeveynlerle karşılaşacağını bilmeli ve ona göre davranmayı öğrenmelidir. Onlarla bir problemi paylaşırken hassas ve esnek olmalıdırlar. Bir ebeveyn istediğinde okul yönetimin işini oldukça zorlaştırabilir. Bu nedenler ebeveynlerle kurulamayan sağlıklı ilişkiler çocukların eğitimi için doğrudan ya da dolaylı olarak büyük önem arz etmektedir. Ebeveyn ile sağlıklı ilişki kurulamadığında ebeveynlerin eğitime katılım oranı azalacaktır. Bu nedenle Nural'a göre (2004) gezilere ebeveynleri davet etme, velilerle akşam yemekleri organize etme, onların mesleki tecrübelerinden faydalanma, okulla ilgili dönem sonlarında

ebeveynlerle anket yapma, okul bülteninde ebeveynlere yazarlık teklif etme ve çocuklarının her türlü performanslarından onları haberdar etme gibi çeşitli aktiviteler yapmak etkili bir okul-aile iş birliği planlamak için en iyi yollardır (Akt. Çalışkan ve Ayık, 2015).

Aile katılımı programlarının aileyi ve yakın sosyal çevresini kapsayacak şekilde oluşturulması görevi öğretmenlere düşmektedir. Ebeveyn eğitiminin gerçekleştirilmesinde, tek yanlı bir eğitim anlayışı kapsamında ev ortamından soyutlanmış şekilde oluşturulması, başarılı bir eğitim profilinin oluşturulamamasına neden olmaktadır. Okul hayatından önceki dönemlerde sosyal çevresi tarafından desteklenmemiş bir çocuk okula başladığında problemler yaşayabilmektedirler. Bu nedenle öğretmenlerin, çocukların sosyal çevresini kapsayan etkinlikleri oluşturmaları önem taşımaktadır. Aynı zamanda çocuklar bu sayede, etkinlik sonrasında tek başına kaldığı zamanlarda, program dâhilinde edinmiş olduğu becerilerini devam ettirebilmektedir. Tüm bu etkilerden kaynaklı olarak okulöncesi programlarında aile katılımı programlarının özenli hazırlanmasına ve gerekli katılımın sağlanmasına özen gösterilmeye çalışılmalıdır (Kandır, Ersoy ve Ömeroğlu, 2004).

Aile katılımı planlamada öğretmen kadar okul yönetimine düşen görevler de vardır. Okul yönetimi aileyi iyi tanımalı ve öğretmenin de tanınmasına müsaade edecek zamanlar yaratmalı ve müfredatı ona göre hazırlamalıdır. Çünkü öğretmenlerin tutumları okul yönetiminin onlara ne kadar alan yarattığıyla doğrudan ilgilidir. Buradan hareketle okul yönetimi aile ile iş birliği planlarken şu önerileri dikkate almalıdır:

- Çocukları sosyal risk grubunda olan aileler okulun karar verme mekanizmasında etkin olmalıdır,
- Öğretmenler çeşitli aktivitelere ve iletişim yolları vesilesiyle ailelerle bağlarını koparmamalıdır,
- Aileleri bilinçlendirmeye yönelik konferans, seminer, panel ve çalıştay gibi programlar ailelerin temel ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde organize edilmelidir,
- Aileler iletişim kurarken saygı, hassasiyet, sorumluluk paylaşımı ve önemseme duygularıyla hareket edilmelidir,

- Çocuklarından düşük beklentisi olan aileler özel olarak görüşülmeli ve bu aileler motive edilmelidir,
- Ekonomik gelir seviyesi düşük ailelere, çocuk bakımı ve ulaşım gibi konularda destek sağlanmalıdır,
- Yapılan etkinliklerde ailelerin çalışma saatleri dikkate alınmalıdır ve gerekirse akşam saatlerinde yapılmalıdır,
- Ailelerin eğitime katılımında ilk adım okul tarafından atılmalıdır çünkü bazı aileler istese de buna teşebbüs etmeye çekinebilirler,
- Aile katılım tipleri ailelerin sosyo-ekonomik ve kültürel özelliklerine göre düzenlenebilir,
- Öğretmenler ailelerle görüştüğçe çocukların başarılı oldukları alanları anlatıp ailelerin motivasyonunu artırabilirler (Keçeli-Kaysılı, 2008).

Bu hususlar dikkate alındığında, aile katılımının artacağı beklenmektedir (Epstein, 1991). Böylece ailenin çocuğunun eğitimi konusunda bütün sorumluluğu okula devretmesi engellenmiş olur ve etkili bir görev paylaşımının yapılması sağlanır.

Aile katılım etkinlikleri, çocukların sadece bulunmuş oldukları dönemdeki gelişimlerine etki etmemektedir. Daha sonraki uzun vadeyi kapsayan davranışları üzerinde de etkin olabilmektedir (Barnard, 2004). Çocukların hem sosyal gelişimlerinde hem de akademik başarısında elde edilen sonuçların olumlu bir etki gösterebilmesi için çocukların her türlü gelişimsel ihtiyaçlarının karşılanabilmesi gerekmektedir. Bu duruma olumlu bir katkı sağlayabilmenin yolları, uygun eğitim ortamının sağlanması ve eğitimde aile katılımının gerçekleştirilmesi ile mümkün olmaktadır (Lopez, Weiss ve Caspe, 2006).

Aile katılımının başarılı bir şekilde sağlanması için hazırlanan programlar, eğitimin tek yönlü olarak gerçekleştirilmesini değil aileleri de kapsayan ve birlikteliğin oluşmasına yarar sağlayan bir durumu ifade etmektedir.

Okul-aile işbirliğinin çalışmalar kapsamında sağlanması ile elde edilen faydalar şu şekillerde belirtilebilmektedir (Poyraz ve Dere, 2003; Oktay, 2004);

- Ebeveynin kuruma olan güveninde artış sağlanmaktadır.

- Aile, çocuğun gelişimi hakkında bilgi almanın yanı sıra, yapılan etkinlikler ile de etkiyi çocuğunda görebilecektir.
- Özellikle de bazı velilerin becerileri, okulöncesi eğitimde geliştirici etki yapabilmektedir.
- Ebeveynler, eğitim verme konusunda gerekli öğrenim kazanımlarını aile katılımı ile elde edebilmekte ve eğitimin evde devamlılığının sağlanmasında, başarılı bir profil sergileyebilmektedir.
- Çocuğun eğitimi sırasında karşılaşılan problemlere çözüm odaklı düşüncelerin getirilebilmesi, kurum ile birlikte sağlanabilmektedir.
- Ebeveynler, çocukların eğitimlerine her açıdan bakmayı öğrenmekte ve gelişimlerini artırıcı yöntemleri çok yönlü olarak sağlayabilmektedirler.

Aile katılımında etkinlik programlarının yapılması sırasında planlamanın iyi bir şekilde oluşturulması ve bu planlamanın ebeveyn toplantısında anlatılması, ailelerin ilgisini çekmek açısından gereklidir. Bu çerçevede aile eğitim çalışmalarında, sunum gerçekleştirilmeden önce ısınma etkinliklerinin yapılması önem taşımaktadır. Isınma etkinlikleri olarak, kendilerinin tanıtılmasının istenmesi sağlamak olabilmektedir. Diğer yandan planlamada, etkinlik sürecinin amaç ve içerik çerçevesinin açıklanacağı güzel bir program hazırlanması önem taşımaktadır. Bu kapsamda konu hakkında bilgilendirmeler yapılarak etkinliklerin uygulanması sağlanmalıdır. Aile etkinlik eğitimlerinin hazırlanması amaçlı programlarda, anne ve baba tutumlarının nasıl olması gerektiğinin anlatılmasının yanı sıra, çocuklara gösterilmesi gerekli olan tutumların olumlu bir disiplin halinde gerçekleştirilmesi ile ilgili genel bilgilendirmeler planlama kapsamında hazırlanmalıdır. Etkili iletişimin aile içerisinde nasıl olması gerektiği, oyun ve oyuncakların seçimi ve resimli çocuk kitaplarından gerekli yararlanmanın sağlanması ise planlamanın diğer aşamalarını kapsamaktadır (OBADER, 2013).

1.6. OKULÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA AİLE KATILIM ETKİNLİKLERİ

Aile katılım etkinliklerinin asıl amacı, ailelerin bilgi ve becerilerinde gelişmelere yönelik planları kapsamaktadır. Bu çerçevede aileler çocuk sağlığı, çocuk gelişimi, çocukların davranışlarının yönetiminin başarılı bir şekilde sağlanması, iletişim, beslenme, çocuğun ruh sağlığı gibi konularda bilgi ve

becerilerini artırmaktadırlar. Bu becerilerin ailelere kazandırılması amacıyla çok sayıda aktivite oluşturulabilir ve aktif ya da pasif şekilde ailelere sunulabilmektedir. Bu kapsamda aile eğitimi toplantılar, konferanslar, broşürler, el kitabı, dergiler, bireysel görüşmeler veya makaleler gibi basılmış olan araçlar ve eğitim panoları aracılığıyla yapılabilmektedir (MEB, 2016).

Aile katılımı etkinliklerinin hazırlanmasında önemli olan husus, her aileye aynı şekilde hitap edilmesini sağlaması gerekliliğidir. Diğer yandan velilerle sağlanacak iletişim bağı hem çocukla hem de programla ilgili iletişimi kapsamalıdır (Brewer, 2004). Aile katılımı çerçevesinde oluşturulan iletişim etkinlikleri telefon görüşmeleri ve kısa iletim hizmetleri, kitapçıklar, işitsel kayıtlar, fotoğraflar, duyuru panoları, bültenler, haber mektupları, yazışmalar, iletişim defterleri, gelişim dosyaları, toplantılar, okul ziyaretleri, geliş gidiş zamanları, internet temelli uygulamalar, dilek kutuları, bireysel görüşmeler, farklı ihtiyaçlara sahip aileler için spesifik çalışmalar, dönem sonu raporları, okul etkinliklerine ebeveynleri davet etme, geziler, broşürler, toplu dosyalar, ve ebeveyn kütüphanesidir. (Aktaran: Cömert ve Güleç, 2004).

1.6.1. Telefon Görüşmeleri, Kısa İletim Hizmetleri

Telefon görüşmeleri, yüz yüze görüşmelerin sağlanamadığı durumlarda en sık kullanılan iletişim aletlerinden birisidir. Öğretmenlerin telefon görüşmelerini gerçekleştirilmesi, yalnızca öğrenci ile ilgili problemler yaşadıkları zamanlarda değil, belirli gün ve haftalarda gerçekleştirilen etkinliklere velileri davet gibi amaçlarla da olmalıdır. Aynı zamanda telefon görüşmelerinin etkili olabilmesi için öğretmenlerin, çocukların ve velilerin ihtiyaçları doğrultusunda da telefon görüşme yapmaları gerekmektedir. Diğer yandan olumlu duyguların paylaşılması amacıyla da telefon görüşmeleri gerçekleştirilebilir. İletişim sürekliliği açısından önemli olan telefon görüşmelerinde veliler, çocukları hakkında genel bilgi sahibi olmak ve bilgi almak amaçlı öğretmenlerin aramalarından hoşlanmakta ve bu sayede olumlu bir iletişim kurulmaktadır. Ayrıca, daha kolay ve pratik olduğu için velilerin de tercih ettiği bir yöntemdir. Görüşmenin memnuniyet verici bir şekilde gerçekleştirilmesi, zamanın iyi ayarlanması gerektirmektedir (Çağdaş ve Seçer, 2006). Bu nedenle telefon görüşmelerinde herhangi bir problem oluşturulmamalı ve sorunların tartışılmamasına

özen gösterilmelidir. Telefon ile görüşmenin içeriği genel olarak çocuk hakkında genel bilgiler vermek ve olumlu sonuçları neticelendirme olmalıdır (MEB, 2016).

1.6.2. Kitapçıklar

Küçük kitapçıklar ve broşürlerin hazırlanması grup çalışmalarında başarının artırılmasına etken olabilmektedir. Diğer yandan çalışmalar kapsamında olan adres kitapçıkları, gezi kitapçıkları, yemek kitapçıkları gibi bireysel çalışmalar da çocuklara kitapçıklar aracılığıyla sağlanabilmektedir (MEB, 2016).

Ebeveynlerin okullarda çocuklarının neler yaptıklarına dair bilgi sahibi olabilmeleri aracılığıyla kitapçıklar hazırlanabilir ve okul içerisinde öğrenilen bilgilerin evde pekiştirilmesi amacıyla kitapçıklar hazırlanarak ödevlerin verilmesi sağlanabilir. Öğretmen kitapçıkları kendisi hazırlayabilir veya onu bir ders etkinliği haline getirip çocuklarla birlikte de hazırlayabilir. Kitapçıkların hazırlanması işlemi öğretmenlerin yanı sıra öğrenciler tarafından da gerçekleştirilebilir. Örneğin, öğretmen öğrencileriyle birlikte telefon numaralarının olduğu bir rehber, ya da gezi planlamalarını içeren bir kitapçık hazırlayabilir. Bunun yanı sıra, okulun içerisindeki düzen ve kurallara ilişkin görsellerle zenginleştirilmiş kitapçıklar da çocukların okul hayatını benimsemelerine yardımcı olacaktır. Kitapçıkların içeriğinin, çocuğun gelişimine katkı sağlayacak şekilde ve güncel olarak hazırlanmış olması, verim alınması açısından önem taşımaktadır. Bu kapsamda pratik bilgilerin olmasına özen gösterilmelidir (Ömeroğlu ve diğ., 2005).

1.6.3. İşitsel Kayıtlar

Okulöncesi öğretmeni, yanında her daim bir ses kayıt cihazı bulundurmalı ve mümkün olduğu mertebede görüntü kayıt cihazı da bulundurabilmelidir. Okul içerisinde günlük olarak gerçekleştirilen aktiviteler öğretmen için sıradan bir olay olsa da, veliler bu durumu önemsemekte ve okulda yapılan etkinliklerden çocuklarının neler öğrendiklerini merak edebilmek ve bu gibi kavramlar onlar için önem taşıyabilmektedir. Bu çerçevede öğretmenler, çocukların gün içerisinde öğrenmiş olduğu şiir, şarkı, tekerleme, parmak oyunu gibi etkinlikleri ses ya da görüntü kayıt cihazlarına kaydederek ebeveynler ile paylaşmalıdır. Diğer yandan kaydettikten sonra paylaşmasa da birlikte izleme ortamı sağlayabilmelidir. Ancak kayıt sırasında dikkat edilmesi gereken durumlardan birisi, çocukların özel görüntülerinin çok fazla olmamasına özen gösterilmesi gerekliliğidir. Bu durumda

özellikle de tüm ailelerin toplantılara katılımı sırasında izlenmesi sağlanan görüntüler de çocukların özel görüntüleri olmamalıdır (OBADER, 2013).

İşitsel kayıtların öğretmene ve ebeveyne olmak üzere iki yönlü faydası bulunmaktadır. Öğretmenler ders sırasında ses ve video kaydı alarak yapılan eksiklikleri ya da güzel şeyleri fark ederek bir sonraki deriş buna göre inşa edebilirler. Ders sırasında gözlemleyemedikleri şeylerin ayırımına daha sonradan varabilirler. Öte yandan, çocukların tepkilerini, sınıfta okudukları şarkıları ya da arkadaşlarıyla diyaloglarını kaydederek, ebeveynlere çocukların okul dünyasını takip etme şansı verirler. İşitsel kayıtlar yalnızca öğretmenler tarafından değil ebeveynler ve çocuklar tarafından da kullanılabilir. Örneğin, bir ödev olarak çocuğun ailesiyle dışarıda yapacağı bir etkinliğı kaydedip sınıfta arkadaşlarına sunum yapması sağlanabilir. Böylece çocuğun hem topluluğa karşı konuşma hem de bir şey anlatma kabiliyeti gelişecektir.

1.6.4. Fotoğraflar

Okulöncesi eğitim verilen kurumlarda sınıflarda kesinlikle bulunması gereken fotoğraf makinesi, çocuğun ilk olarak gerçekleştirmiş olduğı gelişimsel olayları ve hatırlanması gereken güzel olayların kayıt edilmesi açısından önem taşımaktadır. Her türlü gezi, etkinlik, yemek, oyun gibi etkinliklerin fotoğraflanarak saklanması gerekmektedir. Çekilen fotoğrafların öğretmen tarafından panolarda sergilenmesi sağlanabilir ve velilere albümler oluşturarak verebilir (Abbak, 2008). Böylece ebeveynler, sınıf veya sınıf dışı etkinliklerden haberdar olur ve çocuklarını daha iyi tanıma şansı elde ederler.

Öğretmenler ebeveynlere herhangi bir albüm yaparak fotoğrafları vermese dahi saklaması gerekmektedir. Velilerin gezilen yerlerden ya da günlük olarak gerçekleştirmiş oldukları etkinliklerden, gelişen teknolojiye bağılı olarak istemeleri ve çocuklarından bir kare istemeleri kaçınılmaz bir durum olmaktadır (OBADER, 2013).

1.6.5. Duyuru Panoları

Öğretmenler tarafından oluşturulacak duyuru panolarının kapsamını ebeveynler için oluşturulmuş programlar, okul ve sınıf hakkında haberler, genel ve güncel duyurular, çocuk gelişimi ve eğitimi kapsamında bilgiler, acil telefon

numaraları, etkinlik örneklerinin çocuklar tarafından görülmesini sağlayan duyurular ve güncel bazı bilgiler oluşturmaktadır. Panoların hazırlanmasında öncelikli olarak dikkat çekici bir konu başlığı belirlenmeli ve oluşturulma tarzının yine dikkat çekici olması için gerekli özenin gösterilmesi gerekmektedir. Diğer yandan panolara, çocukların gezilerde ya da ilk gelişim becerilerinde fotoğraflanmış hallerinin yanı sıra afişler, broşürler ve haftalık yemek listeleri de eklenebilmektedir (Ömeroğlu ve diğ., 2003).

1.6.6. Bültenler

Bültenlerin hazırlanması, ailelerin haftalık veya aylık olarak çocukların gelişimlerinde evlerde neler yapabilecekleri hakkında bilgilendirmenin sağlanması amacıyla gerçekleştirilebilir. Diğer yandan bültenler aracılığıyla çocukların yapmış oldukları etkinlikler, öğrendikleri oyunlar, şarkılar, şiirler, sınıfta gerçekleştirilen etkinlikler hakkında bilgiler de verilebilir. Bültenlerin hazırlanmasında önemli olan hususlardan bir diğeri ise anlayabilecekleri bir dili kullanmalarını sağlamak olmalı ve çocuk sayısı kadar bültenler hazırlanarak ebeveynlere verilmelidir. Bültenlerde aynı zamanda, çocukların kişisel gelişimini sağlayıcı etkenler için genel kapsamda bilgiler verilebilir. Okulda hazırlanan bültenler aylık olarak ailelerin evine yollanabilir. Bültenlerin aylık olarak eve yollanmasıyla velilerin okuldaki eğitime evde devam etmesi için bir motivasyon kaynağıdır. Bu kapsamda çocukların odalarını/kişisel eşyalarını toparlayabilme, temizleme sorumluluğunu kazandırabilme gibi öneriler sunulabilmektedir (Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, 2013).

Ebeveynlerin okula geldiklerinde rahatça görebilmeleri için bülten tahtaları da oluşturulabilir. Yapılan bütün etkinliklerin fotoğrafları yazılan yazıları ve önemli duyurular bülten tahtalarına asılarak velilerin çocuklarının gelişimini buradan takip etmeleri sağlanabilir (Ömeroğlu, 2003).

1.6.7. Haber Mektupları

Haber mektuplarının hazırlanması, anne ve babaları bilgilendirmek amacıyla okuldaki gelişmeler, planlamalar ve aktiviteler hakkında bilgilendirmelerin sağlanmasını kapsamaktadır. Haber mektupları, okulla ilgili yeni gelişmeleri ve eğitim programındaki yenilikleri ailelere duyurmak için önemli bir araçtır. Diğer yandan ebeveynlerin programlara katılmalarını sağlamak ve davet etmek amaçlı da haber mektupları yaygın bir şekilde kullanılabilir. Haber mektuplarının

hazırlanması haftalık ya da aylık olarak gerçekleştirilebilmekte ya da on beş günde bir düzenli olarak hazırlanması sağlanabilmektedir. Mektupların içeriğinin oluşturulmasında çocuk yetiştirme kapsamlı makalelerden yararlanılabilir ve okulda gerçekleştirilecek proje çalışmaları anlatılabilir (Ömeroğlu ve diğ., 2004). Öte yandan haber mektupları bir faaliyet takvimi işlevi de görebilir. Böylece ebeveynlerin kendi kişisel programlarını hazırlarken çocuklarının eğitim programlarını dikkate almaları sağlanır.

1.6.8. Yazışmalar / İletişim Defterleri

Velilerle kurulan diğer bir iletişim yolu ise gelişen teknolojiye bağlı olarak e-posta kullanımınıdır. Yazışmanın bir avantajı daha resmi olmasıdır. Bu sayede veli, okul ve öğretmen arasındaki ilişki olması gereken düzeyli seviyede tutulur. Aynı zamanda konuşulanların iletişimin dokümantasyonunun olarak kayıtlı durması konuşulanların unutulması halinde faydalı olacaktır. Mail ile yazışmalar yapılarak iletişimin çift yönlü kalması sağlanır (Aral ve diğ., 2000). Aile ve okul arasında çocuğun sağlık durumu, başarı durumu, yapılan etkinliklerin planlanması ve diğer konularda yazışma yapılabilir. E posta kullanımına ek olarak bir web siteye sahip olma ve hemen hemen her okul tarafından bunun gerçekleştirilmesini sağlama, iletişimin hızlı bir şekilde yaygınlaşmasına etki etmiştir. Öğretmenler bu sayede öğrencilerin evde ne tür aktiviteleri gerçekleştirmeleri gerektiğini ve okulda öğrenilenleri evde nasıl pekiştirme yapacaklarını sesli mesajlar ile velilere iletebilmektedir. Diğer yandan web siteleri sayesinde veliler hem okul hem de eğitim sistemi ile daha etkin bir şekilde bilgi sahibi olabilmektedirler (Brewer, 2004).

Yazışmaların gerçekleştirilmesi, iki yönlü bir süreci temsil etmektedir. Bu süreç okuldan veliye ve veliden okula olacak şekildedir ve öğretmen yazışma içerisinde, memnuniyetini belirtebilmekte veya önemli olaylara ilişkin görüşleri notlar halinde bildirebilmektedir. Yazışmaların önemi, kesin kayıt işlemlerinin sağlanması ve raporların tutulması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda öğretmen, her çocuk için ayrı bir defter oluşturmalı ve defterin içerisinde çocuğun gerçekleştirmiş olduğu aktiviteleri, başarıları anlatmalıdır. Aynı zamanda çocuk ile ilgili yaşamış olduğu sorunlara ilişkin notları kısaca belirterek haftada bir ya da iki defa çocuk aracılığıyla veliye göndermesi gerekmektedir. Ancak defter içerisinde sadece öğretmenin düşüncelerini kapsayan bölüm değil, aynı zamanda velilerin

görüşlerini belirtebileceği alanın da bulunması gerekmektedir (Çağdaş ve Seçer, 2006).

1.6.9. Gelişim Dosyaları (Portfolyo)

Bireysel ürün dosyası olarak nitelendirilen gelişim dosyası, çocuğun çabasını, ilerleyişini ve başarısını açıklayan bir dosyayı ifade etmektedir (Baki ve Birgin, 2004). Diğer yandan çocuğun yapılan etkinlikler çerçevesinde, genel kapsamda incelenmesinin sağlanması sonucunda çocuğun gelişiminin ölçülmesini sağlamaktadır. Aynı zamanda çocuğun, belirli bir amaç için yapmış olduğu çalışmaları veya görevleri yansıtan bireysel koleksiyondur (Bekiroğlu, 2004). Portfolyo uygulamasının yararları şu şekilde sıralanabilir (Sezer, 2010);

- Çocuğun öz disiplin sağlamasını geliştirme aracılığıyla sorumluluk bilincinin oluşmasını sağlamak,
- Alternatif değerlendirme yöntemi oluşturarak çocuğu sözlü ve yazılı olarak genel çerçevede değerlendirilmesini geliştirmek,
- Çocuğa genel çerçevede bilgiler sunarak geleceğinde başarılı bir profil oluşturmasını sağlamak,
- Çocuğun ilgi alanlarını yapılan etkinlikler kapsamında tespit ederek yeteneklerini sergilemelerine yardımcı olmak,
- Aile ile iletişimin kuvvetli bir şekilde tutulmasını sağlayarak ürün ve süreç kapsamında çocuk ile ilgili sürekli olarak bilgiler toplamak ve bu bilgileri derleyerek etkinlikler oluşturmak,
- Çocuğun yazma, okuma ve düşünmeye dayalı becerilerini tespit etmek,
- Ailelerin öğretmenin eğitsel açıdan vereceği kararlarda yardımcı olmaya çalışarak çocuğun gelişimine katkı sağlamaktır.

Toplu dosya da denen bu uygulama her bir çocuğu yakından tanıyıp ihtiyaçlarına cevap verirken pratiklik kazanma adına çok önemlidir. Toplu dosyalar çocuğun sağlık kayıtlarını, varsa ailesindeki özel durumları, gelişim sürecini, başarı notlarını, varsa özel yeteneklerini içerir (Ömeroğlu ve diğ., 2003).

1.6.10. Toplantılar

Çocuklarda istendik davranışların oluşturulabilmesinde okul-aile işbirliği önem taşımaktadır. Bu kapsamda öğretmenlerin, çocuklar ile ilgili bilgileri ebeveynlere aktarabilmeleri ve aile katılımının sağlanması gereken etkinliklerin anlatılması açısından toplantılar önem taşımaktadır. Ebeveynler ve okul yönetimi arasında yapılacak toplantıları ebeveyn toplantıları ve bilgilendirme toplantıları olarak ikiye ayırmak mümkündür. Bu toplantılar her dönemde en az iki kere yapılmalıdır (MEB, 2002). Ebeveyn toplantılarının temel amacı ailelerin talep ve şikayetlerini dinlemek ve bu taleplerin nasıl yerine getirilebileceğini tartışmaktır. İlk toplantıda öğretmen ve aile iş birliği ile o eğitim döneminin planı çizilirken, diğer toplantılar daha çok gidişatın değerlendirilmesi üzerinedir (Eryorulmaz, 1993). Bir diğer toplantı şekli ise bilgilendirme toplantılarıdır. Bilgilendirme toplantılarının amacı aileyi bilinçlendirmek ve çocuklarının eğitimine katkı sağlamaya teşvik etmektir. Konferans, panel ya da çalıştay şeklinde yapılabilecek bilgilendirme toplantıları bir uzman eşliğinde gerçekleştirilir. Çocuk-aile iletişimi, ailelerin çocuklarıyla yapabilecekleri etkinlikler, öğretmenlerin ailelerden beklentileri gibi konular bu toplantıların odak noktasını oluşturmaktadır.

Toplantılar, ebeveynlerin birbirlerini tanımalarını sağlayarak bilgi alışverişinin gerçekleşmesine ortam hazırlamaktadır. Toplantılarda genel olarak çocuk hakkında bilgilendirmeler yapılmakta ve evlerde anne ve baba ile ne tür etkinliklerin yapılabileceği hakkında değerlendirmeler sağlanmalıdır. Diğer yandan çocukla yaşanan güçlükler durumunda ebeveynlerin ne tür davranışlar sergilemeleri gerektiği yine toplantılarda bilgilendirme ile gerçekleştirilmelidir. Öğretmenlerin çocuklar ve genel kapsamda bilgiler vermeleri dışında, aileler de çeşitli sorular sorabilmekte ve çocuğun gelişimi hakkında bilgiler alabilmektedirler (Sezer, 2010).

Toplantılarda bireysel görüşmelerin sağlanması diğer önemli olan bir hususu oluşturmaktadır. Çocukları ile ilgili önemli problemler yaşayan aileler, bu durumu herkesin içerisinde belirtmek istemeyebilmekte ve öğretmen ile yalnız konuşmak durumunda kalabilmesi açısından bu tür bireysel görüşmelerin de sağlanması önem taşımaktadır (Abbak, 2008).

1.6.11. Okul Ziyaretleri

Ebeveynlerin okul politikasını anlaması açısından önem taşıyan okul ziyaretleri, program etkinliklerini anlayabilme konusunda da yardımcı olmaktadır. Henüz okula başlamamış olan çocuğun alacağı eğitim hakkında bilgi sahibi olmak ve okul kurallarını önceden öğrenmeleri açısından okul ziyaretlerinin yapılması gerekmektedir. Okulöncesi dönem boyunca hangi etkinliklerin gerçekleştirileceği kapsamında gerekli bilgilere ulaşan aileler çocukların oynadıkları, etkinlik yaptıkları, beslendikleri ortamları görmeleri açısından gerekli olmaktadır. Ebeveynlere bağlı olarak değişmekle birlikte çocuğun yanında olduğunu hissettirmeleri açısından ebeveynlerin, dönem içerisinde okul ziyaretlerini gerçekleştirmeleri, çocuğun gelişimi açısından önem taşımaktadır (Erdoğan ve Demirkasimoğlu, 2010).

1.6.12. Geliş Gidiş Zamanları

Çocukları okula bırakma ve onları okuldan alma saatleri aile arası iletişimdeki gücü ve sıcaklığı artıran eylemler arasındadır. Çocuğun okul çıkışında ailesi tarafından karşılanacağını bilmesi onda güven duygusunu tesis eder. Ebeveynlerin çocuğu hakkında genel bilgileri öğrenmek istemeleri önemli olmakla beraber, hangi zaman dilimlerinde görüşmeyi gerçekleştirmek istedikleri de önem taşımaktadır. Okul içerisinde gerçekleştirilecek görüşmeler, eğitim ve etkinliklerin engellenmesine neden olmamalıdır (MEB, 2016). Burada önemli olan husus, öğretmenlerin ailelerin çocukları okula bıraktığı ya da okuldan aldığı zamanlarda mümkün mertebe ailelerle iletişim kurmaya çalışmasıdır (Yılmaz, 1999). Öğretmen ve ebeveynler arasındaki kısa zamanlı selamlaşmalar çocuğun okula olan ilgisini artıracak ve öğretmeniyle olan ilişkisinde sıcaklık sağlayacaktır.

1.6.13. İnternet Temelli Uygulamalar

Teknolojinin gelişmesiyle beraber internet kullanımı da hız kazanmış ve sürekli internet kullanan aileler, duyuru ve haberleşmeyi bu şekilde sağlayabilmektedir. İnternet kullanımı ile çocukların günlük olarak okulda neler yaptıkları fotoğraflandırılıp e-posta aracılığıyla gönderilebilmektedir. Diğer yandan bu tür bir iletişimin genel kapsamlı gerçekleştirilebilmesi amacıyla e-posta grubunun oluşturulması da sağlanabilmektedir. Bu grup aracılığıyla her türlü bilginin ebeveynlere ulaşılmasının yanı sıra ebeveynlerin tüm bilgilere hızlı bir şekilde ulaşması da sağlanmaktadır. Diğer yandan sosyal medya kullanımının ve medyalarda

grup oluşturmanın fazlaca gerçekleştirilmesinden kaynaklı olarak bu Şekilde de internet temelli uygulamalar oluşturulabilmektedir (OBADER, 2013).

1.6.14. Dilek Kutuları

Anne ve babaların çocuklarının eğitim sürecine katkı sağlamaları aracılığıyla oluşturulan dilek kutusu, ebeveynlerin isteklerini renme açısından önem taşımaktadır. Ebeveynler önerilerini öğretmene ileterek, sözel olarak belirtememiş oldukları olumlu ve olumsuz düşüncelerini ve gerçekleşmesini isteklerini durumları, bu yolla ifade edebilmektedir. Bu kapsamda hazırlanmış olan dilek kutuları, okul içerisinde ebeveynlerin kolaylıkla görebileceği bir yere konulmalı ve ebeveynler dilek kutusu konusunda bilgilendirilmiş olmalıdır. Öğretmenler dilek kutularını belirli aralıklarla inceleyerek, yazıları incelemeli ve ailelerin istek ve önerilerini dikkate almaya çalışmalıdır. Diğer yandan ebeveynlere yazıların dikkate alındığı hakkında bilgiler verilmelidir. Yazıların incelenmemesi halinde aile katılımını sağlamaya çalışan öğretmenler, bu süreçte aileler ile iletişime geçememekte ve sorunlar yaşayabilmektedir (Ogelman, 2014).

1.6.15. Geziler ve Diğer Etkinliklere Aileyi Davet Etme

Okul tarafından düzenlenen eğitici gezilere ailelerin de davet edilmesi aile-okul-ocuk birlikteliğini artırmak adına önemli bir aşamadır. Bunun yanı sıra, aileler okuldaki eğitimsel faaliyetlere hem izleyici hem de katılımcı olarak davet edilebilir. Örneğin, ğretmenler ebeveynlerle birlikte olmak üzere bir aile gecesini organize edebilirler (Ensari ve Zembat, 1999). Üstelik bu faaliyetlerde ailelerin mesleki bilgi ve tecrübelerinden faydalanılabilir. Örneğin, doktorluk konusunda eğitici bir etkinlik düzenlemek isteyen ğretmen, doktor bir ebeveynin dersin bir haftasında kendisine eşlik edip çocuklara doktorluğu anlatması istenebilir (Dikmen, 1991).

1.6.16. Broşür ve Afif

Broşür ve afif hazırlamaktaki amaç dikkat çekilmesi gereken unsurları kısa ve öz olarak görsel hafızada yer edinecek Şekilde göstermektir. Aile katılımında broşür beslenme, davranış Şekilleri ve okul kuralları gibi önemli hususlarda hazırlanabilir. nemli olan kısa ve anlaşılır metinler ile broşürü oluşturmaaktır. Afif ise daha büyük ve dikkat çekici olup, ailelerin rahatlıkla görebileceği yerlere asılmalıdır. Çarpıcı bir resim ve bir de ana mesajın yer aldığı afifler okulun girişi, sınıf kapısı gibi ailelerin

görebileceği yerlere asılmalıdır. Afişler uzun süre asıldığı yerde kalmamalı, zaman zaman yenilenmelidir (Aral, Kandır ve Can Yaşar, 2000; Ömeroğlu ve Can Yaşar, 2005).

1.6.17. Ebeveyn Kütüphanesi

Ebeveyn kütüphanesi aile katılımı konusunda bilinçlenmek isteyen ailelere sunulan önemli bir fırsattır. Okul içinde herhangi bir bölümde çocuk gelişimine yönelik, hikaye kitapları, makaleler, dergiler ve görsel materyaller içeren bir bölüm hazırlanarak ebeveynler bu kaynaklardan yararlanmaları özendirilebilir (Ömeroglu-Yazıcı - Dere, 2003: 445). Böylece ebeveynler çocuklarının eğitim hayatına daha fazla katkı sağlamak için gerekli bilgi ve donanımı edinmiş olurlar. Ebeveynlerin bu kütüphanede zaman geçirmeleri onları çocukların eğitim hayatında daha aktif ebeveynler olmaya teşvik edecektir.

1.6.18. Dönem Sonu Raporları

Ebeveynler her eğitim dönemi bittiğinde çocuklarının performanslarını bilmek isteyeceklerdir. Bu ihtiyacı karşılamak için okul yönetimi öğretmenlerin yönetiminde her ebeveyne bir dönem sonu raporu verebilir. Raporlar, çocuğun eğitim döneminin başından itibaren elde ettiği başarılar, eksik kaldığı taraflar, varsa özel yeteneği ve ilgi alanları, yaşadığı problemler gibi konular yer almalıdır (MEB, 2002). Özellikle çocuğun özel bir yeteneği varsa ebeveynin bu yeteneği geliştirmek için neler yapabileceğine dair notlar da raporda sunulabilir.

1.6.19. Farklı İhtiyaçlara Sahip Aileler İçin Özel Çalışmalar

Bazı aileler özel durumlara sahip olabilir (boşanmış anne-baba, eşi vefat etmiş ebeveynler vs). Bu gibi durumlarda okul aileyi destekleyici özel programlar geliştirebilir. Öğretmenler ve okul yönetimi ailelere nasıl davranmaları konusunda yardımcı olabilirler. Özel duruma sahip ailelerde yetişen çocukların aile içi sorunlarının eğitim hayatlarına etki etmemesi için öğretmenler bu çocukların anne ve babalarıyla özel toplantılar düzenleyebilir, birlikte konferans ve seminerlere katılabilirler.

1.7. AİLENİN EĞİTİM ETKİNLİKLERİNE KATILIMI

Ebeveynlerin etkinliklere katılımı, öğretmen tarafından belirlenen sınıf içinde veya sınıf dışında bulunan etkinlik programlarına katılmasını ifade etmektedir. Burada üzerinde durulması beklenen en önemli husus, etkinliğe ebeveynin katılımında hangi amaçla katıldığını bilmesi ve katılım ile neler yapabileceğinin öğretmen tarafından dönem başında belirtilmesi gerekliliğidir. Bu kapsamda geliştirilen “ebeveyn katılım formu” ebeveynlerin katılmasını belirlemek amacıyla geliştirilmektedir. Katılım formlarının ebeveynlere verilmesi işlemlerinden sonra değerlendirilmesi sonucu ile sürekli ya da belirli sürelerle katılan ebeveynler tespit edilmektedir (Abbak, 2008).

Öğretmenin katılım formunda belirtilen durumlara bağlı olarak değerlendirmiş olduğu göstergeler kapsamında ebeveynler, programların bazılarında öğretmen yardımcısı bazı programlarda ise özel etkinliklerde görevlendirilmektedir. Öğrenciler için ayarlanılan müzik, dans, özel ilgi alanı gibi etkinliklerde ebeveynlerin katılımı sağlanabilmektedir. Ebeveynlerin sınıf etkinliklere katılımında belirli aşamalar geliştirilmektedir. Bu aşamalar, maddeler halinde belirtilebilmektedir (Çağdaş ve Seçer, 2004);

- Etkinlik sırasında sınıfın ve programın gözlemlenmesini sağlama,
- Ev ve okul içerisinde eğitim materyallerinin hazırlanması,
- Öğretmene yardım edilmesi gibi unsurlardan olan kayıt tutma, dosyalama, gezi aktiviteleri gibi durumlarda yardımda bulunma,
- Katılmış oldukları etkinliklerde, meslek veya yeteneklerinin bulunması halinde gerekli konularda yardımcı olmaktır.

Ebeveynlerin bu etkinliklerin yapılması sırasında, tam olarak neler yapacaklarını bilmeleri ve etkinlikleri gerçekleştirmede istekli bir görünümde bulunmaları, etkinlilerde başarının sağlanması açısından önem taşımaktadır.

1.7.1. Bireysel Görüşmeler

Ebeveynler ile gerçekleştirilecek bireysel görüşmelerin önemi, okulöncesi dönem için büyük önem arz etmektedir. Bu duruma etken olan asıl unsur değerlendirildiğinde, ebeveynlerin toplu olarak gerçekleştirilen toplantı ya da konferanslarda soramamış oldukları soruları bu sayede yöneltebilmektedirler. Bu tür

bir görüşmenin öğretmen tarafından ebeveyne sağlanması ya da ebeveyn tarafından öğretmene sağlanması, çocuğun gelişimi açısından bilginin alınabilmesi ve gerekli unsurların yapılabilmesi önemli bir unsur olmaktadır (Ömeroğlu ve diğ., 2003).

Bireysel görüşmelerin gerçekleştirilmesinin düzenli bir şekilde sağlanması ve planlı bir sistem içerisinde yönetilmesi önemli bir husus olmaktadır. Planlı sistem içerisinde bireysel görüşme çizelgesinin oluşturulması, görüşmelerden fayda sağlanması açısından iyi bir durum oluşturmaktadır. Ebeveyn ile bireysel görüşme yapılırken öncelikli olarak pozitif gelişmelerden bahsedilmelidir (MEB, 2002). Çocuğun başarılı olduğu alanlar ve yeteneklerine vurgu yapılmalı ve ebeveyn motive edilmelidir. Daha sonra varsa çocuğun eksik yönleri ve bu yönlerin giderilmesi için neler yapılabileceği anlatılmalıdır. Bireysel görüşmeler elbette ki tek taraflı değildir. Ebeveynler de öğretmenlere dilek ve şikayetlerini iletebilir.

Görüşmeler hem ev ortamında hem de okul kapsamında yapılabilmektedir. Görüşmelerin asıl amacını açıklanması ve ebeveynlere çocuklarının hakkında bilgi verilmesi, ev içerisinde neler yaptığı hakkında bilgilerin toplanması gerekmektedir. Toplantı esnasından gereksiz konuşmalardan uzak kalınması ve çocukların olumlu davranışlarının belirtilmesi ile konuşmaya girilmesi ailede iyi bir izlenim bırakmak açısından gerekli olmaktadır (MEB, 2016).

1.7.2. Ev Ziyaretleri

Okul ile aile arasındaki ilişkinin düzenli bir şekilde devam ettirilmesi açısından ev ziyaretleri, yeni bir olgu olmamakla beraber önemli bir durumu ifade etmektedir. Öğretmenin bu tür bir ziyareti gerçekleştirilmesi, çocuğun ev ortamını görmesini ve değerlendirmesini sağlamaktadır. Diğer yandan öğretmen, ailenin de ev içerisindeki tutumunu, çocuğa yaklaşma açısından değerlendirme bilgisine sahip olmaktadır.

Okulların açılma döneminden önce ev ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi ile aile, bireysel görüşme ortamı oluşturmakta ve öğretmeni yakından tanımaktadır. Aynı zamanda ebeveynler, okul programı ve ders işleyişi hakkında kısaca bilgilenmekte ve öğretmenler, velilere karşı olan isteklerini bu şekilde belirtebilmektedirler (Brewer, 2004). Ne var ki öğretmenlerin ev ziyaretlerine vakit ayırmaları çok kolay değildir. Özellikle öğrenci sayısı fazla olan okullarda bu durum

daha da güçleşmektedir. Ancak yine de öğretmenler her dönem en az bir kez ebeveynlere ev ziyareti yapmaya özen göstermelidirler. Nitekim dönem başında akademik takvimi ve programı buna göre düzenleyebilirler. Ev ziyaretleri, ebeveynlerle rahat iletişim kurulması adına çok önemlidir çünkü okuldaki bireysel görüşmelerde kendini rahatlıkla ifade edemeyen ebeveynler ev ortamında çok daha rahat konuşabilirler. Ayrıca öğretmenleri evlerinde ağırlayan ebeveynler okul yönetiminin ve öğretmenin kendilerine ve çocuklarına özenle yaklaştığını düşüneceklerdir. Bu da öğretmen ve ebeveyn arasında saha sıcak bir iletişimin oluşmasına vesile olacaktır.

1.7.2.1. Ev Ziyaretlerinin Amaçları

Ev ziyaretlerinin gerçekleştirilmesinde en önemli amaçlar olarak nitelendirilebilecek durumlar arasında ebeveynlerin çocuklarına göstermiş olduğu değerler, çocuklarına tutum ve davranışları nasıl gösterdikleri hakkında genel bilgi, ailenin çocuğun eğitiminin sağlanmasında genel beklentiler ve ailenin tanınması gösterilebilmektedir (MEB, 2016). Ev ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi, öğretmenler açısından zor bir durum olmakla beraber gerçekleştirilen ziyaretler ile öğretmenler, önemli eğitim fırsatları yakalayabilmektedir. Aile, öğretmenin bu tür ziyaretlerde bulunması ile çocuğu hakkında rahat bir şekilde konuşabilme fırsatı yakalayabilmektedir.

Diğer yandan çocuk açısından, öğretmenin kendisine olan ilgisini görmesi sonucunda, öz-saygısının oluşmasına katkı sağlamaktadır (Yaşar, 2001).

1.7.2.2. Ev Ziyaretlerinde Yapılabilecek Etkinlik Örnekleri

Ev ziyaretleri ile öğretmenler ebeveyni bilgilendirmek amaçlı, listeler hazırlayıp götürebilmektedirler. Liste kapsamında öğretmen okul tatil günlerini, yemek saatleri, doğum günü kutlamaları, okul ihtiyaç listesini belirtebilmektedir (Cömert ve Güleç, 2004). Aynı zamanda öğretmenler, çeşitli ev etkinlikleri oluşturabilmekte ve ebeveyne açıklayabilmektedir.

Ev ziyaretlerinde gerçekleştirilen etkinliklerden bazıları şu şekillerde yapılabilmektedir (Aral, Yaşar ve Kandır, 2000);

- Aile içi ortamda birlikte oynanabilecekleri oyunları ve katkı sağlayacak aktiviteleri sıralayabilmektedir,

- Ebeveyni dinleyerek çocuk hakkında belirttiği görüşleri dinlemekte ve ona yardımcı olabilmektedir,
- Evde rutin olarak gerçekleştirilen işlerde, çocuktan nasıl yardım alınabileceği hakkında bilgilendirmelerde bulunabilir,
- Çocuğun da yapımında sorumluluk üstleneceği oyuncaklar icat edilebilir,
- Öğretmen çocuk ve ailesi arasındaki iletişimi gözlemleyebilir,
- Öğretmen ev işlerinin öğretici ve eğitime katkı sağlayan yönlerini ebeveyne gösterebilir, (MEB, 2002)
- Ev ziyaretlerinde değerlendirmeler yaparak daha sonraki ziyaret planlarını belirtebilmektedir.

1.7.2.3. Ev Ziyareti Gözlem Formu

Ev ziyaretlerinde öğretmenler, ebeveyn ile çocuk ilişkisini iyi gözlemleyebilmek amacıyla gözlem formlarından yararlanabilmektedir. Gözlem formunun kullanılması ile ailenin çocuğun eğitimsel hayatında gerçekleştirmesi gereken etkinliklerin ev ortamında yapılıp yapılmadığı, gözlem formu kullanılarak tespit edilmeye çalışılmaktadır.

Gözlem formunun kullanılması sonucunda ebeveynlerin çocuğun hayatında önemli katkılar sağladığı, öğretmen aracılığıyla tespit edilebilmektedir. Bu kapsamda gözlem formunda başarılı bir profil sergileyen ebeveynlerin çocuklarının, psiko-sosyal gelişim açısından daha olumlu ve uyumlu davranışlar sergilediklerini öğretmenler belirtmektedirler (Gürşimşek, 2003).

1.8. AİLE KATILIMINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Aile katılımının etkileyen faktörler olumlu ve olumsuz faktörler olarak ikiye ayırmak mümkündür. Çünkü okul-öğretmen ve aile arasında aile katılımını teşvike edici davranışlar olabileceği gibi aileleri okuldan uzaklaştıran faktörler de olabilir. Aileler eğitime katılırken temel olarak hem kendi ebeveynlik becerilerini artırmayı hem de çocukların eğitim ve öğrenim hayatına katkı sağlamayı amaçlarlar. Bu doğrultuda öğretmenlerden aileleri eğitimin her aşamasında yer alabileceği planlamalar yapmalarını beklenir. Ancak unutulmamalıdır ki günümüz modern toplumunda aile yapıları giderek değişim göstermektedir. Örneğin, geçmiş yıllarla kıyaslandığında çekirdek aile sayısının geniş aile sayısına göre artış gösterdiği

görülmektedir. Buna ek olarak, kadınların toplumsal hayatta daha aktif olmaya başlamalarıyla birlikte çalışan anne sayısı artmıştır. Üstelik eskiye nazaran şimdiki ailelerde anne ve babanın eğitim seviyesi daha gelişmiştir. Bu durum ekonomik durumda iyileşmelere sebep olsa da diğer taraftan aile ve çocuğun birlikte geçireceği zamanın azalmasına sebep olmaktadır. Buradan hareketle aile katılımını olumlu ya da olumsuz yönde etkileyen faktörler şöyle sıralanmıştır:

- Cinsiyet
- Yaş
- Okula devam eden çocuğun cinsiyeti ve yaşı
- Kardeş sayısı
- Eğitim Durumu
- Sosyo-Ekonomik Düzey
- Maddi Gelir
- Aile Tipi
- Çocuk Sayısı
- Evde Yaşayan Kişi Sayısı (Gürşimşek, 2003).

Yukarıda sayılan faktörler dışında aile katılımına olumlu etki eden durumlardan biri okul öncesi eğitimin bir parçası olmayı tecrübe eden ailelerin olumlu geri dönüşler almasıdır. Eğitime katılmanın kendilerine ve çocuklarına ne tür katkılar sağladığını tecrübe eden aileler bu kazanımların devam etmesini isteyeceklerdir. Ailenin etkinliklere katılma isteğinde önemli faktörler, çocuğun okulöncesi dönemde eğitim ve etkinlik kapsamında neleri öğrendiği ve nelerin gelişim düzeyini etkilediğinin tespit edilmesi amacı ile gerçekleştirilmektedir. Aynı zamanda her daim hayatında olabileceği imgesini çocuğunda oluşturması, daha güçlü bir birey olmasına etki etmektedir. Ailelerin bu katılım ile ev ortamında da ne tür etkinlikler gerçekleştirebileceğini öğretmenden gerekli yardımlar alması sayesinde daha başarılı bir eğitim düzeyini çocukları için sağlayabilmektedirler (Christenson, 2002).

Öğretmenlerin ailelerin bu tür etkinliklere katılmasını gerekli görmesinin nedenleri değerlendirildiğinde, çocuğun gelişimi açısından ve psiko-sosyal açıdan daha tutarlı davranışlar sergilemesini görmek açısından önem taşımaktadır. Aynı zamanda etkinliklerde gerekli yardımları öğretmene sağlayarak daha etkin bir etkinlik oluşması açısından da önem taşımaktadır. Ebeveynin etkinlikler sırasında

çocuğunun yanında bulunması, çocuğunun etkinliğini güzel değerlendirme isteği oluşabilmekte ve daha başarılı bir öğrenme oluşturmasını sağlayabilmektedir (Oktay, 1993).

Ebeveynlerin öğretmenler tarafından oluşturulan etkinliklere katılımında çeşitli faktörler etken olabilmektedir. Ancak yeni bir uygulama olması ve aileler ile öğretmenlerde ayrıca bir zaman ayırmasını gerektirdiği için bazı aileler ve eğitimciler, bu durumda zorlanabilmektedir. Böyle bir düşüncede olma ile gerekli görevlerin yerine getirilmemesi, çocuğun gelişiminde gerekli başarının sağlanamamasına etki edebilmektedir. Katılım sırasında çeşitli problemlerin oluşması değerlendirildiğinde bu durumun tek taraflı olarak gerçekleşme durumunun da bulunduğu belirtilebilmektedir. Ailenin istekli olması ve okulun bu duruma kayıtsız kalması ya da öğretmenin istekli bir tutum sergilemesi ancak ailenin zorluk oluşturması bu faktörlerden biridir. Bu nedenle hem ailenin hem de öğretmenlerin gerekli özeni göstermesi önem taşımaktadır (Brandan, 2006).

Aile katılımını olumsuz etkileyen faktörler de bulunmaktadır. Aile katılımının gerçekleştirilmesine bağlı faktörler incelendiğinde, istenmemesine bağlı meydana gelen faktörler, genel kapsamda 3 başlık altında değerlendirilebilmektedir. Keçeli-Kaysılı'ya göre (2008), bunlardan ilkinin programların oluşturulması sırasında yönetici kişilerin okul ile aile arasındaki iletişimin ilgisiz, isteksiz ve yeterli bir bilgi birikimi çerçevesinde gerçekleştirilmemesine bağlı olarak yönetici, öğretmen ve ailelerin birbirlerini tanımaması durumunu kapsamaktadır. Böyle bir durumda okulun aileyi bilgilendirmesi, öğrenci aracılığıyla sağlanmakta ve verimli bir sonuç alınmamasına etki etmektedir. Ailenin, okulun böyle bir tutumu sergilemesi üzerine ilgisiz bir şekilde kalması öğrenci açısından olumsuz bir etkinin oluşmasına neden olmaktadır. Faktörlerden ikincisi ise eve bağlı engeller olarak nitelendirilen ebeveynlerin hem okula hem de öğrenciye yeterli bir zaman ayırmak istememeleri, çocukları hakkında öğretmenden bilgi almaya çekinen ailelerin olması, zaman ayıramamaya bağlı etkenler, ulaşım problemleri yaşayan kişiler aile katılımını engelleyen diğer unsurlardır. Kültüre bağlı olarak meydana gelen diğer engeller ise okuldan ebeveynlere ulaşması amacıyla gönderilen bilgilerde ebeveynlerin anlamakta zorlanması ve öğretmenlerin yöneticilerle görüş ayrılıklarının fazlaca olması şeklinde belirtilebilmektedir. Böyle bir durumda engelleyici faktörlerin fazlaca olması, aile katılımının gerçekleştirilmesinde verimin azalmasına etken

olmaktadır. Olumlu faktörlerin oluşturulması için aileye, okul yöneticilerine ve öğretmenlere büyük sorumluluklar düşmektedir.

Olumsuz faktörlerden bir diğeri ebeveynlerin okula olan ilgisizliğidir. Aşağıdaki durumlar nedeniyle ebeveynler okula ve çocuklarının eğitim hayatına yönelik pasif bir duruş sergilerler;

- Öğretmen tavırları,
- Çocuklarının başarısız olması,
- Çocuklardan beklentinin düşük olması,
- Okul yönetiminin ebeveynlerden çok sık para talebinde bulunması,
- İstek ve şikayetlere karşı herhangi bir cevap alınamaması,
- Okullardaki resmi hava,
- Okul aile birliğine gereken önemin verilmemesi,
- Okul ve ev arası mesafenin uzak olması,
- Ebeveynlerin eğitim seviyesinin düşük olması,
- Ebeveyn toplantılarından yeterli verimin alınamaması (Aslan, 1994; Aslanargun ve diğ., 2004; Başaran ve Koç, 2001, Bilgin, 1990).

1.9. AİLE KATILIMININ YARARLARI

Aile katılımının ailenin kendisine ve çocuğa olmak üzere iki türlü fayda durumu vardır. Öncelikle aileler “daha iyi bir ebeveyn olma” dürtüsüyle hareket edeceklerinden çocuklarının gelişimine doğrudan katkı sağlamış olurlar (Gürşimşek ve diğ., 2007). Öte yandan aileler kendilerini daha iyi tanımış olacaklarından aile yapılarını geliştirmiş olurlar. Örneğin, Arabacı ve Aksoy (2005), yaptıkları çalışmalarında sınıf içi etkinliklere katılım programıyla ailelerin okul öncesi eğitim konusundaki bilgi düzeylerini artırdıklarını göstermiştir.

Aile katılımının gerçekleşmesi ve programın verimli bir etkinliğe hitap etmesi sonucunda, çeşit yararlar elde edilebilmektedir. Bu yararlar program, öğretmen, aile ve çocuk açısından yararlar olabilecek şekilde değerlendirilebilmektedir. Her bir grubun etkinlikten geçerli bir faydayı sağlaması sonucunda özellikle de çocuk açısından önemli olan bu unsur, önemli bir faktörü temsil etmektedir (Oğuzkan ve Oral, 2003).

Henderson ve Berla (1994) karşılaştırmalı analiz yöntemiyle inceledikleri 85 çalışma ile aile katılımının ailelere, öğretmenlere, okula ve çocuklara olan faydalarını göstermişlerdir. Bu çalışmaya göre, ailelerin tutum ve davranışlarıyla çocukların okuldaki performansını etkileme şekilleri şunlardır:

- Aileler okul ve öğretmenlerle iletişime geçerler.
- Aileler eğitsel faaliyetlerle çocuklarıyla vakit geçirirler
- Aileler okulun ihtiyacı olan motivasyonu sağlarlar (Henderson ve Bella, 1994).

Aileler bu faaliyetleri gerçekleştirerek, çocukların öğrenme isteklerini ve geleceğe dair ümitlerini artırır. Evde ve okulda devamlı kontrol altında tutulduklarını ve elde ettikleri başarılarla ödüllendirileceğini bilen çocuklar okulda başarılı olurlar (ibid). Bu bölümde, yapılan çalışmalar göz önünde bulundurularak aile katılımının okula, öğretmenlere, ailelere ve çocuklara katkıları anlatılacaktır.

1.9.1.Aile Katılımının Program Açısından Yararları

Ailelerin programlara katılımının gerçekleştirilmesi öncelikli olarak okulların, ebeveynleri programlara davet etmesi ile sağlanabilmektedir. Ailenin programın gerçekleşeceği hakkında bilgisinin sağlanmasının ardından, programın içeriği hakkında neler yapılacağı belirtilmektedir. Program hakkında bilgilendirme işlemleri, toplantılar, ev ziyaretleri ya da bireysel görüşmeler ile sağlanabilmektedir. Belirtilen bilgiler, aile ve okul arasında bir iletişimin oluşması ve yararlı bir etken olması açısından önem taşımaktadır. Bu kapsamda program açısından yararın ilk etkisi, aile ve kurum arasında oluşan iletişimi kuvvetlendirmesi ile sağlanmaktadır. Programın içeriği açısından değerlendirildiğinde ise öncelikli olarak ailelerin birbirleri ile iletişim kurması ve çocuklarının hangi aile çocukları ile gün boyu beraber olduklarını öğrenebilmektedirler. Diğer yandan ailelerin, kendi çocuklarının diğer çocuklar ile iletişimlerinin ne oranda olduğunu belirlemelerini ve negatif ya da pozitif yönden değerlendirme yapmalarını sağlamaktadır (Ensari ve Zembat, 1999).

Programların içeriklerine bağlı olarak ailelerin kendi becerileri kapsamında, etkinliklerde sorumluluk üstlenmelerine ve çocuklarının yanında olmalarının yanı sıra verimli bir programın yapılması açısından önemli bir unsur olmaktadır. Öğrencilerin etkinliklerden en faydalı şekilde yararlanmasının en temel unsuru,

eğlenceli ve başarılı bir şekilde sıkılmadan gerçekleştirmelerini gerektirmekte ve bu unsur da ailelerin katılımı ile sağlanabilmektedir (Oktay ve Unutkan, 2003).

1.9.2.Aile Katılımının Çocuklar Açısından Yararları

Okul ve ev arasındaki birlikteliğin aile katılımı yoluyla sağlanması, çocuklar üzerinde olumlu etkiler bırakmaktadır. Çocuk, okul ile ebeveynin iletişiminin her daim olmasından kaynaklı olarak çok tutarlı ve sürekli bir ortamda bulunmaktan hoşlanmanın yanı sıra kendini güven içerisinde hissetmektedir. Velinin programlara katılması, ebeveynin çocuğun okul hayatında pozitif duygular hissetmesine etki etmekte ve sonraki okul dönemlerinde sorun yaşamamalarına etki etmektedir. Bu kapsamda bir çalışma Davies (2000) tarafından geliştirilmiştir. Çalışmasında okul aile ve topluma bağlı işbirliğin, çocuğun okulöncesi dönem içerisinde sağlanması sonucunda, çocuğun okul hayatında daha başarılı olduğunu gözlemlemiştir. Diğer yandan bu etki, hem ileriki dönemlerde akademik açıdan hem de sosyal açıdan başarılı olmasında önemli bir unsur görevi göstermektedir. Aynı zamanda çalışmasında, çocuğun ev ortamında yapmış olduğu etkinlikler ile zihinsel ve duygusal açıdan önemli bir etkileşim oluşturduğunu da belirtmektedir (Davies, 2000).

Aile katılım çalışmalarının sağlanması ile çocuklarda benlik saygısı, öğrenme açısından güdülenmenin oluşması ve dil becerilerinde gelişmeler gözlemlenmektedir. Bu durumda çocuk, sınıf ortamında desteklendiğini hissedebilmektedir. Çocukların etkinlikler sırasında ebeveynlerinin yanında olduğunu hissetmesi ile etkinlik sırasında daha başarılı bir performans sergilemesi sağlanmaktadır (Sucuka ve Kimmet, 2003). Ayrıca, çocuklar etnik ya da dini temellerinin dışında, bilgi ve deneyimleriyle bir sosyal statü kazanacakları inancına sahip olurlar. Yapılan sınavlardaki başarı oranları artar, ev ödevlerine ve diğer faaliyetlere daha fazla ilgi gösterirler. Kendi öz disiplinlerini geliştirir ve öz güven sahibi bireyler olurlar. Farklı kültürden insanlarla daha kolay kaynaşır ve saygı çerçevesinde iletişim kurmayı öğrenirler. Son olarak bir sonraki eğitim hayatlarına geçişte zorluk yaşamazlar ve okullarını başarıyla bitirme olasılıkları artar (Epstein, 1991).

1.9.3.Aile Katılımının Aileler Açısından Yararları

Okulda gerçekleştirilen çalışmalara ebeveynlerin katılımının sağlanması ile ebeveynler okul ve programın birer parçası konumunda olmaktadır. Eğitim süreci

içerisinde bulunan ebeveynler, öğretmenin sorumluluğunu paylaşabilmekte ve yaklaşımlarının daha sağlıklı olması sağlanmaktadır. Ebeveyn ile eğitim çerçevesinde sorumlulukların paylaşılması hakkında geliştirilen görüş kapsamında, dört evre incelenmektedir. Birinci evreyi başlangıç evresi oluşturmaktadır. Bu evre içerisinde ebeveynin öğretmene karşı olumlu düşünceler geliştirmesi gerçekleşmektedir. İkinci evre, bilgilendirme amaçlı geliştirilen aşamadır. Üçüncü evrede ebeveyn, kendilerinden tam olarak istenilen şeyi belirlemekte ve görevlerini öğrenmektedirler. Diğer yandan bu aşamada ebeveyn, öğretmen ile etkinlik içerisinde ne yaptığında ne tür sonuçlar ile karşılaşacağı üzerine yorumlar geliştirmektedirler. Dördüncü evrede, sorumluluğun paylaşılması sağlanarak ebeveynlere, çocuğunun hayatında sorumluluk bilinci oluşturması sağlanmaktadır. Aynı zamanda öğretmene de etki eden bu durum, etkinlik sürelerinin daha hızlı geliştirilmesini sağlamaktadır (Karip, 2002).

Ebeveynler, aile katılımını gerçekleştirerek çocuklarının eğitimsel açıdan olan gereksinimlerine fazlaca katkıda bulunmaktadırlar ve bilgilerini etkili bir biçimde kullanma durumunu sağlamaları ile güven kazanmaktadırlar. Diğer yandan çocuklarıyla gerçekleştirmiş oldukları zaman dilimi içerisinde daha çok mutlu olmaktadır (Seçkin ve Koç, 1997). Belirtilen unsurların yanı sıra, aile katılım çalışmalarına ebeveynlerin katılım sağlaması ile oluşacak diğer etkenler, aşağıda maddeler halinde sıralandığı üzeredir (Cömert ve Güleç, 2004);

- Çocukların eğitimsel hayatlarında rollerini belirlemektedirler.
- Çocukların gelişiminde en önemli katkı, çok yönlü olarak sağlanmaktadır.
- Ebeveyn, etkinlik kapsamında yararlı olacağı hususunda bir güven duymaktadır.
- Çocukları bir birey olarak değerlendirip, saygılarının artmasına etki etmektedir.
- Aile ortamında zaman ayıramama gibi durumların meydana gelmesi halinde, bu durumu etkinlikler ile önlemektedirler.

Görüldüğü üzere aile katılımının aile içi ilişkilerin daha kuvvetli hale gelmesine olumlu bir etkisi söz konusudur. Aile katılımı, yetişkinlerin kendi kişisel eğitimlerine de katkı sağlar. Bugün ailelerin karşılaştığı en büyük problemlerden biri hızlı teknolojik gelişme ve modernleşme çağını yakalayamamalarıdır. Aileler,

çocuklarının eğitimine katılımı modern çağın gerekliliklerine yetişmek ve bu çağın problemlerini çözüme yetisini kazanmak suretiyle kendilerini de geliştirmiş olurlar. Bu sayede ailelerin kendi potansiyellerinin farkına varmaları ve hem anne-baba hem de eğici rollerini geliştirmeleri sağlanır.

Tüm bunlara ilaveten, aileler çocuklarıyla çok daha fazla vakit geçirip onları daha iyi tanıdıkça sosyal ve duygusal eğilimlerine daha duyarlı hale gelirler. Aile içi karar alma ve yönetim mekanizmasını daha iyi yönetirler. Böylece hem kendileri hem de çocuklar belli bir disiplin çerçevesi içerisinde yaşamlarını idame ettirirler. Aile katılımı ailelerin öğretmenlerle empati kurmalarına vesile olacağından, onlara daha çok yardımcı olmaya motive olurlar. Ayrıca eğitim faaliyetlerinin nasıl yürütüldüğünün farkında olacaklarından, eğitim politikalarını daha yakından takip eder ve bu konudaki çalışmalara katkı sağlarlar (Epstein, 1991).

1.9.4.Aile Katılımının Öğretmenler Açısından Yararları

Ebeveynlerin aile katılımını sağlamaları sonucunda, programda sorumluluk almaları ile öğretmenler programları daha kolay bir şekilde gerçekleştirmektedirler. Böyle bir durumda çocuklar ile daha çok ilgilenme sağlayarak, daha sağlıklı bir sonuç elde edebilmektedirler. Sağlıklı iletişimin gerçekleşmesi durum ile problemleri anlayabilme ve çözüme yardımcı olabilmektedir. Aynı zamanda çocuğu anlaması kolaylaşmakta ve etkinlikten daha çok verim almasını sağlamaktadır (Cömert ve Güleç, 2004). Her etkinliğin belirli hedeflerinin olması ile öğrencilerde etki oluşturması ve sorumluluklarının paylaşılmasından kaynaklı olarak etkinliklerden daha çok verim alabilmekte ve hedeflere ulaşabilmektedir. Yapılan her işin belirli bir zorluğunun bulunmasından kaynaklı olarak anlayışlı insanları belirleme ve iş tatminini sağlamadan kaynaklı olarak olumlu bir etki öğretmende oluşturabilmektedir. Böyle bir durumun sağlanması ile öğretmen görevine daha çok bağlanmaktadır (Jyotsna, 2003).

Okulda gerçekleştirilen programların istenilen hedeflere ulaşabilmesi için eğitimin tek boyut halinde devam etmemesi ve etkinlik ile program aracılığıyla farklılaştırarak eğitimsel çerçevede, daha önemli unsurların sağlanmasına etki etmektedir. Bu durumda aile ile okul arasında işbirliğinin sağlanması, öğretmenlere çeşitli ve birçok fayda sağlamaktadır. Ailelerin çocuklarının eğitim hayatında başarılı bir profil oluşturmalarını istemeleri halinde aile katılımını gerçekleştirmeleri ve

öğretmenlere faydalı olmaları gerekmektedir. Ebeveynlerin çocuklarının hayatında önemli bir unsur olduğunu hissetmesi ile beraber öğretmenin bu durumdan memnun kalması, etkinlik performansının artmasına etki etmektedir (Canpolat, 2001).

Aileler, hazırlanan eğitimlere katılım sağlayarak eğitimcilerin büyük bir motivasyon kaynağı haline gelmişlerdir. Verdiği eğitimin ailenin katkısıyla karşılık bulacağını bilen öğretmenler daha büyük bir azimle ve istekle çalışıp eğitimdeki verimin artmasına katkı sağlayacaklardır. Ayrıca farklı yaşam tarzlarından ve kültürel çevrelerden insanlarla iletişimde olacakları için toplumsal hayatta daha saygılı ve toleranslı bireyler haline geleceklerdir.

1.9.5 Aile Katılımının Okul Açısından Yararları

Aile Katılımına önem veren ve bu konuda ailelerle iş birliği içerisinde olan okullar birçok yönden kazanç elde ederler. Verimli bir eğitim programı sağladıkları için toplum tarafında takdir edilir ve prestij sahibi olurlar. Bu da dolaylı yoldan okulun finansal olarak daha iyi konuma gelmesine yardımcı olur. Nitekim bu durum daha kaliteli çalışmalarını da beraberinde getirir (Epstein, 1991).

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma deseni, araştırma evreni ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı ile aracın uygulanması ile elde edilen verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistiksel yöntem ve teknikler ve çalışma grubuna ait betimsel istatistikler açıklanacaktır.

2.1. ARAŞTIRMA DESENİ

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama desenleri geçmişte var olmuş ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2012).

2.2. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Araştırma evreni Uşak il merkezinde okulöncesi eğitime devam eden çocukların aileleridir. Uşak İl Millî Eğitim Müdürlüğü kayıtlarına göre 2015-2016 Eğitim Öğretim yılında Uşak il merkezindeki mevcut bağımsız 5 devlet anaokulu ve bu okullarda kayıtlı 674 okulöncesi çocuğu bulunmaktadır.

Araştırma örnekleme ise evren içerisinde seçkisiz örnekleme yöntemi ile bütün okullara gidilerek gönüllülük esasına göre belirlenmiş 360 öğrenci velisinden oluşmaktadır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı veli isteğine bağlı olarak hem annelere hem de babalara uygulanmıştır. Örneklemin %77,5'ini erkek veliler, %22,5'ini ise kadın veliler oluşturmaktadır. Araştırmada kullanılan örneklemin evreni temsil düzeyini tespit etmek için yapılan hesaplamaya göre, örneklemin %95 güven düzeyindeki güven aralığı 3,53 olarak hesaplanmıştır. Bu oran örneklemin yeterli bir temsil düzeyine sahip olduğunu göstermektedir.

2.3. VERİ TOPLAMA ARACI

Araştırma kapsamında veri toplama aracı olarak Gürşimşek (2003) tarafından Türkçe'ye uyarlanan, 21 madde ve üç alt boyuttan oluşan, 5'li likert tipi "Aile Katılım Ölçeği" ve cinsiyet, medeni hal, evlenme yaşı, yaş, eş yaşı, sosyo-ekonomik düzey, eğitim durumu, meslek, eş eğitim durumu, eş mesleği, aylık gelir, çocuk

sayısı, aile tipi, evde yaşayan kişi sayısı gibi demografik özellikleri içeren kişisel bilgi formu kullanılmıştır (Bkz. Ek 1).

2.4. VERİLERİN ANALİZİ

Nicel verilerin analizi için istatistik programı kullanılmıştır. Anketin ilk bölümünde yer alan katılımcıların kişisel özelliklerine ilişkin sorular ile alakalı bulgular betimsel istatistiksel yardımıyla bulunmuştur. Araştırma kapsamında alt problemleri cevaplayabilmek için varyans testleri de kullanılmıştır.

2.4.1. Aile Katılım Ölçeğine İlişkin Güvenirlilik Analizi

Bir ölçeğin kurgu, içerik, yapı ve fenomeni sorgulama gücünü ve yeterliliğini değerlendirmek için yararlanılan yöntemler ailesine güvenilirlik analizi denir. (Özdamar, 2015). Başka bir deyişle güvenilirlik analizi ankete katılan katılımcıların ölçekteki ifadeleri aynı düzeyde anlayıp anlamadıklarını ifade eder. Güvenilirliğin incelenmesinde en yaygın kullanılan yöntem Cronbach's Alpha Katsayısıdır. Cronbach's Alpha Katsayısının değerlendirilmesinde kullanılan değerlendirme ölçütü;

$0,00 \leq \alpha < 0,40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0,40 \leq \alpha < 0,60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir.

$0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir.

$0,80 \leq \alpha < 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir (Aktaran: Bademci, 2006).

Yapılan analiz sonucunda Aile Katılım Ölçeğindeki 21 ifade için cronbach's alpha değeri 0,899 olarak bulunmuştur. Ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu söylenebilir.

2.5. Çalışma Grubuna Ait Betimsel İstatistikler

Çalışma grubuna ait olan betimsel istatistikler aşağıda tablo 1 ve tablo 2 de belirtildiği üzeredir.

Tablo 1. Ailelerin Cinsiyet, SED, Eğitim ve Meslek Değişkenlerine Ait Betimsel İstatistikler

	n	%
<i>Veli Cinsiyeti</i>		
Kadın	279	77,5
Erkek	81	22,5
Toplam	360	100
<i>Şu an okul öncesi eğitime devam eden çocuğun cinsiyeti</i>		
Kadın	166	46,1
Erkek	194	53,9
Toplam	360	100
<i>Sosyo-ekonomik düzey</i>		
Düşük	41	11,4
Orta	304	84,4
Yüksek	15	4,2
Toplam	360	100
<i>Eğitim durumu</i>		
Okuryazar	4	1,1
İlkokul	54	15
Ortaokul	57	15,8
Lise	128	35,6
Ön lisans	41	11,4
Lisans	76	21,7
Toplam	360	100
<i>Meslek</i>		
İşsiz	10	2,8
Ev hanımı	163	45,3
İşçi	69	19,2
Memur	76	21,1
Esnaf	17	4,7
Çiftçi	4	1,1
Serbest meslek	15	4,2
Diğer	6	1,7
Toplam	360	100

Araştırmaya katılan okul öncesi velilerin %77,5'ini kadınlar, %22,5'ini ise erkekler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan okul öncesi velilerinin şu anda okul öncesi eğitimde okuyan çocuklarının cinsiyeti incelendiğinde %46,1'i kız

çocuklardan, %53,9'u erkek çocuklardan oluşmaktadır. Araştırmaya katılan okul öncesi velilerinden %2,8'i işsiz, %45,3'ü ev hanımı, %19,2'si işçi, %21,1'i memur, %4,7'si esnaf, %1,1'i çiftçi, %4,2'si serbest meslek ve %1,7'si diğer mesleklerde çalıştıklarını söylemişlerdir. Araştırmaya katılan okul öncesi velilerinin %1,1'i okuryazar, %15'i ilköğretim mezunu, %15,8'i ortaokul mezunu, %35,6'sı lise mezunu, %11,4'ü ön lisans mezunu ve %21,7 si lisans mezunudur.

Tablo 2. Ailelerin Çocuk Sayısı, Aylık Gelir, Aile Tipi ve Evde Yaşayan Kişi Değişkenlerine Ait Betimsel İstatistikler

	n	%
<i>Çocuk sayısı</i>		
1	105	29,2
2	201	55,8
3	49	13,6
4	3	0,8
5	1	0,3
6 ve daha fazla	1	0,3
Toplam	360	100
<i>Ailenin aylık geliri</i>		
Gelirimiz yok	6	1,7
501-1000 TL	73	20,3
1001-1500 TL	86	23,9
1501-2100 TL	75	20,9
2801-3500 TL	48	13,3
3501 TL ve üzeri	72	20
Toplam	360	100
<i>Aile Tipi</i>		
Çekirdek	310	86,1
Geniş aile	39	10,8
Parçalanmış aile	11	2,9
Toplam	360	100
<i>Evde yaşayan kişi sayısı</i>		
2	5	1,4
3	88	24,4
4	190	52,8
5	50	13,9
6	15	4,2
7 ve daha fazla	12	3,3
Toplam	360	100

Araştırmaya katılan okul öncesi ailelerinin %29,2'i 1 çocuk, %55,8'i 2 çocuk, %13,6'sı 3 çocuk, %0,8'i 4 çocuk, %0,3'ü 5 çocuk, %0,3'ü 6 ve daha fazla çocuk sahibidir. Araştırmaya katılan ailelerin %1,7'sinin geliri bulunmamakta, %20,3'ünün geliri 501-1000 TL arasında, %23,9'unun 1001-1500 TL arasında, %20,9'unun 1501-2100 TL arasında, %13,3'ünün 2801-3500 TL arasında, %20'sinin ise 3501 TL ve üzeridir. Araştırmaya katılan ailelerin %86,1'i aile tiplerinin çekirdek aile, %10,8'i geniş aile, %2,9'u parçalanmış aile tiplerinden olduğunu söylemiştir. Araştırmaya katılan ailelerin %1,4'ü evde 2 kişi, %24,4'ü evde 3 kişi, %52,8'i evde 4 kişi, %13,9'u evde 5 kişi, %4,2'si evde 6 kişi ve %3,3'ü evde 7 kişi ve daha fazla kişi yaşadıklarını belirtmişlerdir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Okulöncesi eğitim kurumlarında uygulamaya konulan aile katılım çalışmalarının incelenmesi amacıyla yürütülen bu araştırmada elde edilen altı alt probleme ilişkin bulgu bu bölümde ele alınacaktır.

3.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular

Bu bölümde giriş bölümünde belirtilen altı alt probleme ilişkin bulgu, sırasıyla sunulmuştur.

3.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 3. Aile Katılım Ölçeği Alt Boyutlarına Ait Ortalama ve Diğer Betimsel İstatistikler

	n	Minimum	Maksimum	Ortalama	Std. Sapma
Okul Temelli Katılım	360	1,00	5,00	3,1171	,89088
Ev Temelli Katılım	360	1,00	5,00	4,0256	,71483
Okul-Aile İşbirliği Temelli Katılım	360	1,00	5,00	3,6324	,84792

Tablo 3'te Aile katılım ölçeği alt boyutlarından elde edilen aritmetik ortalamalar ve diğer betimsel istatistikler yer almaktadır. Elde edilen sonuçlara göre aile katılım ölçeğinin okul temelli katılım alt boyutundaki ortalama (\bar{x} : 3,12), ev temelli katılım alt boyutundaki ortalama (\bar{x} : 4,03) ve okul aile işbirliği temelli katılım alt boyutundaki ortalama (\bar{x} : 3,63) olarak hesaplanmıştır. Bu bulgular ışığında aile katılımının üç alt boyutta da orta ve üzeri olduğu, bununla birlikte, en yüksek katılımın ev temelli katılım alt boyutunda gerçekleştiği söylenebilir. En düşük katılım ise okul temelli eğitim alt boyutundadır.

3.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4. Ailelerin Cinsiyet Değişkenine Göre Aile Katılım Ölçeği Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanlara İlişkin T Testi Sonuçları

	cinsiyet	n	Ortalama	Std. Sapma	Std. Hata Ort.	t	p
Okul Temelli Katılım	Kadın	279	3,1541	,90165	,05398	1,467	.143
	Erkek	81	2,9894	,84569	,09397		
Ev Temelli Katılım	Kadın	279	4,0466	,70188	,04202	1,037	.301
	Erkek	81	3,9531	,75781	,08420		
Okul-Aile İşbirliği Temelli Katılım	Kadın	279	3,6623	,83661	,05009	1,242	.215
	Erkek	81	3,5295	,88336	,09815		

Aile katılımı ölçeği alt boyutlarındaki ortalamaların cinsiyete göre farklılaşmasını tespit etmek amacıyla yapılan bağımsız örneklem grubu t-testi sonuçları Tablo 4’de görülmektedir. Bu sonuçlara göre, okul temelli katılım (t:1,467, $p>.05$) , ev temelli katılım (t:1,037, $p>.05$) ve okul-aile işbirliği temelli katılım (t:1,242, $p>.05$) alt boyutlarındaki ortalamaların farklılaşması istatistiksel olarak anlamlı değildir.

3.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 5. Ailelerin Aile Tipine Göre Aile Katılım Ölçeği Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanlara İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

		Ortala n	ma Ss.	Kareler Toplamı	sd	F	p
O.T.K.	Çekirdek	310	3,1622	,87839	Gruplararası	5,859	2
	Geniş aile	39	2,9231	,98039	Grup İçi	279,06	357
	Parçalanmış aile	11	2,5325	,64235	Toplam	284,92	359
	Toplam	360	3,1171	,89088			
						3,747	.025 1>3
E.T.K.	Çekirdek	310	4,0394	,72039	Gruplararası	,489	2
	Geniş aile	39	3,9590	,64593	Grup İçi	182,95	357
	Parçalanmış aile	11	3,8727	,82109	Toplam	183,44	359
	Toplam	360	4,0256	,71483			
						0,477	.621 -
O.A.İ.T.K.	Çekirdek	310	3,6477	,84501	Gruplararası	1,297	2
	Geniş aile	39	3,6040	,83530	Grup İçi	256,81	357
	Parçalanmış aile	11	3,3030	,98268	Toplam	258,10	359
	Toplam	360	3,6324	,84792			
						0,902	.407 -

Aile katılımı ölçeği alt boyutlarındaki ortalamaların aile tipine göre farklılaşmasını tespit etmek amacıyla tek yönlü varyans analizi (post-hoc: LSD) kullanılmıştır (Tablo 5). Analiz sonuçlarına göre okul temelli katılım alt boyutundaki ortalamaların aile tipine göre farklılaşması istatistiksel olarak anlamlıdır (F:3,747, p<.05). Farklılaşmanın hangi aile tipleri arasında olduğunun tespit edilmesi amacıyla yapılan çoklu karşılaştırma testi sonuçlarına göre:okul temelli katılım alt boyutunda, çekirdek aile tipinde yaşayan velilere ait ortalamalar (\bar{X} :3,16), parçalanmış aile tipinde yaşayan katılımcılara ait ortalamalara (\bar{X} :2,53) göre istatistiksel olarak anlamlı biçimde daha yüksektir. Ev temelli katılım (F:0,477, p>.05) ve okul-aile

işbirliği temelli katılım (F:0,902, $p>.05$) alt boyutlarındaki ortalamaların aile tiplerine göre farklılaşmalarının ise istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

3.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 6. Ailelerin Aile Eğitim Durumuna Göre Aile Katılım Ölçeği Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanlara İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

		Ortalama		Kareler Toplamı	sd	F	p	Fark		
		n	a	Ss						
O.T.K.	Okuryazar	4	3,0357	,95743	Gruplar	1,359	5	0,339	.889	-
	İlkokul	54	2,9921	,91890	Arası					
	Ortaokul	57	3,1178	,98017	Grup	283,565	354			
	Lise	128	3,1150	,84355	İçi					
	Ön Lisans	41	3,1568	,99888	Toplam	284,924	359			
	Lisans	76	3,1917	,83252						
Toplam		360	3,1171	,89088						
E.T.K.	Okuryazar	4	3,4000	1,29615	Gruplar	23,518	5	10,412	.000	4>1 4>3
	İlkokul	54	3,6926	,80537	Arası					
	Ortaokul	57	3,7754	,73102	Grup	159,926	354			
	Lise	128	4,0016	,65664	İçi					
	Ön Lisans	41	4,3073	,47138	Toplam	183,445	359			
	Lisans	76	4,3711	,59929						
Toplam		360	4,0256	,71483						
O.A.İ.T.K.	Okuryazar	4	4,0000	,64150	Gruplar	1,480	5	0,408	.843	-
	İlkokul	54	3,6440	,89941	Arası					
	Ortaokul	57	3,6881	,89837	Grup	256,629	354			
	Lise	128	3,5668	,85714	İçi					
	Ön Lisans	41	3,6152	,71453	Toplam	258,108	359			
	Lisans	76	3,6827	,84536						
Toplam		360	3,6324	,84792						

Tablo 6'da aile katılımı ölçeği alt boyutlarından elde edilen ortalama puanların veli eğitim durumuna göre farklılaşmasını tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları yer almaktadır. Analiz sonuçlarına göre ev temelli katılım alt boyutundaki ortalama puanların, veli eğitim durumuna göre farklılaşması istatistiksel olarak anlamlıdır (F:10,412, $p<.01$). Farklılaşmanın hangi eğitim düzeyleri arasında olduğunun tespit edilmesi amacıyla yapılan çoklu karşılaştırma (LSD) testi sonuçlarına göre ev temelli katılım alt boyutunda; okur-

yazar velilerin puan ortalamaları (\bar{X} : 3,40), lise (\bar{X} : 4,00), ön lisans (\bar{X} : 4,31) ve lisans mezunu velilerin puan ortalamalarından (\bar{X} : 4,37) anlamlı bir şekilde daha düşüktür. İlkokul mezunu velilerin puan ortalamaları (\bar{X} : 3,69) ise, lise (\bar{X} : 4,00), ön lisans (\bar{X} : 4,31) ve lisans mezunu velilerin ortalamalarına (\bar{X} : 4,37) göre anlamlı bir şekilde daha düşüktür. Ortaokul mezunu velilerin puan ortalamaları (\bar{X} : 3,77), lise (\bar{X} : 4,00), ön lisans (\bar{X} : 4,31) ve lisans mezunu velilerin puan ortalamalarından (\bar{X} : 4,37) anlamlı bir şekilde daha düşüktür. Lise mezunu velilere ait puan ortalamaları (\bar{X} : 4,00), ön lisans (\bar{X} : 4,31) ve lisans mezunu velilerin puan ortalamalarından (\bar{X} : 4,37) anlamlı bir şekilde daha düşüktür. Ön lisans mezunu velilerin ortalamaları ise (\bar{X} : 4,31), lisans mezunu velilerin puan ortalamalarından (\bar{X} : 4,37) anlamlı bir şekilde daha düşüktür.

Okul temelli katılım ve okul-aile işbirliği temelli katılım alt boyutlarındaki ortalamaların veli eğitim durumu değişkenine göre farklılaşmasının istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p>.05$).

3.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 7. Ailelerin Çocuk Sayısı Değişkenine Göre Aile Katılım Ölçeği Alt Boyutlarından Elde Ettikleri Puanlara İlişkin Varyans Analizi Sonuçları

		Kareler		Kareler			Fark
		Toplamı	sd	Ortalaması	F	p	
OTK	Gruplararası	1,299	3	,433	,544	,653	-
	Grup İçi	283,625	356	,797			
	Toplam	284,924	359				
ETK	Gruplararası	2,692	3	,897	1,767	,153	-
	Grup İçi	180,753	356	,508			
	Toplam	183,445	359				
OAİTK	Gruplararası	1,424	3	,475	,658	,578	-
	Grup İçi	256,684	356	,721			
	Toplam	258,108	359				

Aile katılım ölçeği alt boyutlarından elde edilen puanların ailenin çocuk sayısı değişkenine göre farklılaşmasını tespit etmek amacıyla tek yönlü varyans analizi (post-hoc: LSD) testi yapılmıştır (Tablo 7). Analiz sonuçlarına göre okul temelli katılım (F:0,544, $p>.05$), ev temelli katılım (F:1,767, $p>.05$) ve okul-aile

işbirliği temelli katılım ($F:0,658, p>.05$) alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir.

3.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 8. Ailelerin Sosyo-Ekonomik Düzeyleri ve Aylık Gelirleri İle Aile Katılım Ölçeği Alt Boyutları Arasındaki Korelasyon Analizi Sonuçları (N:360)

	OTK	ETK	OAİTK
Sed	,156**	,197**	-,007
Ailenizin Aylık Geliri	,069	,377**	,031

** . İşaretili korelasyonlar (.01) düzeyinde anlamlıdır.

Aile katılım ölçeği alt boyutları ile ailenin sosyo-ekonomik düzeyi ve aylık toplam gelir düzeyi arasında ilişkinin tespit edilmesi amacıyla pearson momentler çarpımı korelasyon analizi kullanılmıştır (Tablo 8). Analiz sonuçlarına göre; okul temelleri katılım alt boyutundaki ortalama puanlar ile ailelerin sosyo ekonomik düzeyleri arasında pozitif yönlü, düşük düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki mevcuttur ($r:.156, p<.01$). Bir başka ifadeyle, ailenin sosyo-ekonomik düzeyi arttıkça, okul temelli katılım düzeyleri de artmaktadır.

Okul temelli katılım düzeyi ile ailenin aylık gelir düzeyi arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($r:.069, p>.05$).

Ev temelli katılım düzeyleri ile ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri arasında pozitif yönlü, düşük düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r:.197, p<.01$). Yani, ailenin sosyo-ekonomik düzeyi arttıkça ev temelli katılım düzeyleri de artmaktadır. Benzer şekilde, ailenin aylık gelir düzeyi ile ev temelli katılım düzeyleri arasında da pozitif, orta düzeyde ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r:.377, p<.01$). Ailenin aylık gelir düzeyi arttıkça, ev temelli katılım düzeyi de artmaktadır.

Okul-aile işbirliği temelli katılım düzeyleri ortalamaları ile ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri ($r: -.007, p>.05$) ve aylık gelir düzeyleri ($r:.031, p>.05$) arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

TARTIŞMA, YORUM, SONUÇ ve ÖNERİLER

4.1. TARTIŞMA ve YORUMLAR

Araştırma kapsamında okul temelli, ev temelli ve okul aile işbirliği temelli katılım düzeylerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Akkaya (2007), tarafından yapılan araştırmada da benzer şekilde öğretmen ve velilerle yapılan görüşmeler sonucunda, aile katılımlarının orta düzeyde olduğu, velilerin daha çok ev temelli katılım etkinliklerine iştirak ettikleri, en az düzeyde de okul temelli etkinliklere katıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamında okul öncesi eğitimde aile katılımı düzeylerinin her üç boyutta da veli cinsiyetine göre farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Özcan (2012), tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre ise, aile katılımı düzeyinin veli cinsiyeti değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı, kadın velilerin, erkek velilere göre daha yüksek katılım düzeyine sahip olduğu görülmüştür. İki araştırmanın sonuçları bu bağlamda örtüşmemektedir.

Araştırma bulguları okul temelli katılım ve okul aile işbirliği temelli katılım alt boyutlarında veli eğitim düzeyine göre farklılaşma olmadığı, ev temelli katılım boyutunda anlamlı farklılaşmaların mevcut olduğu yönündedir. Abbak (2008), tarafından yapılan araştırmada bu duruma paralel olarak veli eğitim düzeyi yüksek ailelerde aile katılımı düzeylerinin anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu saptanmıştır. Gürşimşek ve diğ. (2007) tarafından yapılan araştırmada ise, aile katılım düzeyinin veli eğitim düzeylerine göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamında okul öncesi eğitimde aile katılımı alt boyutları ile ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri ve gelir düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Koyuncu Şahin (2018), tarafından yapılan araştırmada da araştırma sonuçlarını destekleyici biçimde ailelerin sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel düzeylerinin okul-aile iletişimde önemli bir faktör olduğu vurgulanmaktadır.

4.2. SONUÇ

Çalışmanın bu başlığı altında, elde edilen bulgular ışığında konuyla ilgili yapılmış çalışmalar değerlendirilerek, çalışmanın sonucu yer almaktadır.

Araştırma kapsamında elde edilen bulgular genel olarak değerlendirildiğinde sonuç olarak; okulöncesinde aile katılımı düzeyinin her üç alt boyutta da orta ve üzeri düzeyde olduğu saptanmıştır. En fazla aile katılımının ev temelli katılım alt boyutunda görüldüğü, en düşük katılımın ise okul temelli katılım alt boyutunda olduğu görülmektedir.

Okul öncesi eğitimde aile katılımı okul öncesi eğitim kurumlarının amacına ulaşmasında ve verimliliğinde önemli bir faktördür (Çakmak, 2010). Bu açıdan değerlendirildiğinde ulaşılan sonuçların okul öncesi eğitimde hedeflere ulaşma bakımından olumlu olduğu söylenebilir. Gürşimşek (2003) tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre okul öncesi eğitimde öğrenme öğretme faaliyetlerinin genellikle okul ve öğretmen sorumluluğunda yürütülen bir süreç olarak algılandığı, buna bağlı olarak da okulda ve evde aile katılımının düşük düzeyde olduğu vurgulanmıştır. Aradan geçen süre boyunca bu konuda olumlu gelişmelerin yaşandığı söylenebilir. Araştırma kapsamında ulaşılan bir diğer sonuca göre, aile katılımında veli cinsiyetine göre bir farklılaşmanın olmamasıdır. Bu durumda, okul, ev ya da okul-aile işbirliği temelli katılım alt boyutlarında anne ve babaların katılım düzeyleri arasında bariz bir farklılık olmadığı, her iki ebeveynin de çocuklarının eğitimiyle eşit düzeyde ilgilendiği söylenebilir.

Araştırmanın önemli sonuçlarından biri de, okul temelli katılım söz konusu olduğunda çekirdek aile tipinde aile katılımının, parçalanmış aile tipine göre bariz bir şekilde daha yüksek olmasıdır. Aile yapısındaki parçalanmanın çocukların eğitim-öğretim süreçlerine olan ilgiyi de azalttığı sonucuna varılabilir.

Araştırma kapsamında elde edilen bulgulara göre, ev temelli katılım alt boyutunda aile katılımı düzeyi veli eğitim durumuna göre önemli ölçüde farklılaşmaktadır. Eğitim düzeyi yüksek velilerin ev temelli katılım düzeyleri daha düşük, düşük eğitim seviyesine sahip velilerin katılım düzeylerine göre bariz bir şekilde daha yüksektir.

Araştırma kapsamında ulaşılan diğer bir sonuca göre aile katılımı düzeyi her üç alt boyutta da, çocuk sayısı değişkenine göre farklılaşmamaktadır. Bir başka deyişle, sahip olunan çocuk sayısı aile katılımını etkilememektedir. Okul öncesi eğitimde aile katılımının sosyo-ekonomik düzey ve aile geliri ile ilişkisi incelendiğinde ise, sosyo-ekonomik düzey ile okul temelli katılım ve ev temelli katılım arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Sosyo-ekonomik düzeyleri yüksek olan ailelerin okul ve ev temelli katılım düzeyleri de yüksek düzeyde olmaktadır. Aylık gelir söz konusu olduğunda ise yalnızca ev temelli katılım düzeyleri arasında bir ilişki gözlenmektedir. Şad ve Gürbüzürk (2013) tarafından yapılan araştırmada da, ailenin ortalama aylık gelirleriyle, çocuklarının eğitim süreçlerine katılım düzeyleri arasında benzer bir ilişkiye vurgu yapılmaktadır.

4.3. ÖNERİLER

Çalışma kapsamında elde edilen bulgular incelendiğinde, literatür kapsamının da incelemesi yapıldıktan sonra çeşitli öneriler geliştirilebilmektedir. Bu bağlamda önerilerin kapsayıcıları öğretmenler, program geliştiriciler, araştırmacılar ve aileler için oluşturulabilmektedir. Bu çerçevede geliştirilen öneriler aşağıda maddeler halinde sıralandığı üzere;

- Öğretmenlerin velilerin aile katılımında etkin olması için veliler ile iletişimlerini kuvvetli tutmaları önemli bir etken olabilmektedir.
- Veliler ile iletişimleri sağlamada öğretmenlerin teknolojik araçları etkin bir şekilde kullanabilmeleri önemli bir faktör olabilmektedir.
- Program geliştiriciler tarafından velilerin görüşleri alınarak hazırlanan programları öğretmenler kullanarak aile katılım etkinliklerinin olumlu şekilde artırmasına katkı sağlamalıdır.
- Öğretmenlerin aile katılımını sağlama amaçlı programlar oluşturmaları ve bu programların ailelerin bulunmuş oldukları bölgelere uygun bir şekilde yapmaları, ihtiyaçların ve koşulların ona bağlı olarak oluşturulmasına etki göstermektedir.
- Seminer ve kursların öğretmenlere ve velilere özgü bir şekilde oluşturulması ve aile katılımına bakış açılarının değiştirilmesi, aile katılımını arttırmada önemli bir unsur olabilmektedir.

- Öğretmenlerin şu anda uygulamaya koydukları, aile katılım etkinliklerinin yeterliliklerinin yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir.
- Aile katılım etkinliklerine ilişkin olarak öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilebilir.
- Aile katılım etkinliklerinde bazı etkinliklerin az kullanılmasının nedenleri belirlenerek geliştirilmesine yönelik çözüm önerileri oluşturulması, önemli bir unsur olabilmektedir.
- Çalışan aileler için ev temelli katılım programlarının artırılması ailelerin çocuklarıyla geçirdikleri kısıtlı zamanı fırsata dönüştürmelerine yardımcı olacaktır.
- Ailelerin okuldaki gelişmelerden haberdar edilmesinin yanı sıra evde yapabilecekleri aktiviteler konusunda da bilinçlendirilmesi gerekmektedir.
- Aile katılımında annelerin daha aktif rol oynadığı gerçeği dikkate alınarak babaların da aile katılımında aktif rol almaya teşvik edilmeli ve etkinliklere anne ve babaların her ikisinin de katılabileceği zamanlarda ve biçimde düzenlenmesi gerekmektedir.
- Velilerin okul yönetiminin karar mekanizmasında rol almalarına izin verilmeli ve veliler teşvik edilmelidir.
- Öğretmenler aileler ile iletişime geçerken her ailenin farklı yapıya sahip olabileceği gerçeğini göz önünde bulundurmalıdır.
- Okul yönetimi, öğretmenlerini aile ile iş birliği kurma aşamasında desteklemelidir.
- Okul-aile ve öğretmen arasında aile katılımına yönelik bütün etkinliklerin sürdürülebilir olmasına dikkat edilmelidir.
- Okulöncesi eğitim programlarında okul-aile işbirliğinin çocuk, aile ve eğitimci açısından olumlu sonuçlarını yansıtan araştırmalar yapılmalı ve örnekleri eğitimcilere aktarılmalıdır.
- Okulöncesi eğitim kurumlarında uygun bir bölüm varsa bu bölüme okul idaresi ve öğretmenler tarafından, velilere çocuklarının gelişimleri ile ilgili kitaplar, makaleler konularak velilerin bu kaynaklardan yararlanmaları sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Abbak, B. S. (2008). *Okulöncesi Eğitim Programındaki Aile Katılımı Etkinliklerinin Anasınıfı Öğretmenleri ve Veli Görüşleri Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- AÇEV, (2010). Çocuklara Eşit Fırsat: Anne Çocuk Eğitim Programı, [http://www.acev.org/\(e.t.:20.12.2017\)](http://www.acev.org/(e.t.:20.12.2017))
- Akbaşı, S. ve Kavak, Y.(2008). “Ortaöğretim Okullarındaki Okul Aile Birliklerinin Görevlerini Gerçekleştirme Düzeyi”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 1 – 21.
- Akkaya, M. (2007). *Öğretmenlerin Ve Velilerin Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Aile Katılımı Çalışmalarına İlişkin Görüşleri*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akkök, F., İncioğlu, M. ve Elbir, N. (2002). *Etkili anne-baba olmak için bilmek istedikleriniz*. Ankara: Özel Arı Okulları
- Aksoy, A. B. ve Turla, A. (1999). *Okul-Aile İşbirliği*. Gazi Üniversitesi Anaokulu/Anasınıfı Öğretmeni El Kitabı, İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Arabacı, N., ve Aksoy, A (2005). Okul Öncesi Eğitime Katılım Programının Annelerin Bilgi Düzeylerine Etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 18-26.
- Aral, N., Kandır, A. ve Yaşar, M.C. (2000). *Okul Öncesi Eğitim ve Anasınıfı Programları*. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Arslan, Ü. ve Nural, E. (2004). Okul Öncesi Eğitiminde Okul-Aile İş Birliğinin Önemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 162,99-108.
- Aslan, F. G. (1994). İlkokul Öğrencilerinin Başarı ve Başarısızlıklarında Aile Faktörü,(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi SBE.
- Aslanargun, E. (2007). “Okul- Aile Birliği Ve Öğrenci Başarısı Üzerine Bir Tarama Çalışma”, *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18, 119–135,
- Baki, A. ve Birgin, O. (2004). Alternatif Değerlendirme Aracı Olarak Bilgisayar Destekli Bireysel Gelişim Dosyası Uygulamasından Yansımalar: Bir Özel Durum Çalışması. *The Turkish Online Journal of Educational Technology (TOJET)*, 3(3),1-11.
- Balcı, A. (1991). Etkili Okul. *Eğitim ve Bilim*, 21-30.
- Balkar, B. (2009). Okul-Aile İşbirliği Sürecine İlişkin Veli ve Öğretmen Görüşleri Üzerine Nitel Bir Çalışma. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 105-123.
- Barnard, W.M. (2004). Parent Involvement in Elementary School and Educational Attainment. *Children & Youth Services Review*, 26(1), 39–62.

- Başaran, İ.E. (1994). *Türkiye Eğitim Sistemi*, Ankara.
- Başaran, S. ve Koç, F. (2001). Ailenin Çocuğun Okuldaki Eğitimine Katılım Sorunları ve Katılımın Sağlanabilmesi için Alternatif Bir Model, EARGED, Ankara.
- Bekiroğlu, F. (2004). *Ne Kadar Başarılı? Klasik ve Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri: Fizikte Uygulamalar*. İstanbul: Nobel Yayın Dağıtım.
- Bilgin, M. (1990). Ankara Merkez İlçelerindeki Ortaokullarda Okul ve Aile İşbirliği ve Sorunları, (Yayınlanmamış Doktora Lisans Tezi). Ankara: Ankara Üniversitesi, SBE.
- Brandan, R. (2006). *An Exploration of The Alienation Experience By African-American Parents From Their Child's Educational Environment*. University Of Nevada Las Vegas, August.
- Brewer, J. A. (2004). *Early Childhood Education Preschool Through Primary Grades*. Fifth Edition, USA: Merrencehall. Allynand Bacon.
- Burns, C.P., Roe B.D. & Ross E.P. (1992). Teaching Reading in Today's Elementary Scchools. Boston Houghton Mifflin Company.
- Büyüköztürk , Ş; Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayınları
- Canpolat, T. (2001). *Öğretmen Aile İşbirliği İle Aileleri Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Can Yaşar, M. (2001). Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Ailenin Eğitime Katılımı. Gazi Üniversitesi Anaokulu/Anasınıfı El Kitabı. Yapa Yayınları. İstanbul.
- Carlisle, E.,Stanley, L. & Kemple, K.M. (2005). Opening Doors: Understanding School and Family Influences on Family Involvement. *Early Childhood Education Journal*, 33 (3), 155-162.
- Christenson, L. S. (2002). Collaborative Family-School Relationships for Children's Learning Beliefs and Practices. *Virginia Department of Education*, University of Minnesota.
- Christenson, S. L. (2004). The Family-School Partnership: An Opportunity to Promote The Learning Competence of All Students. *School Psychology Review*, 33(1), 83-104.
- Coulombe, G. (1995). Parental Involvement: A Key To Successful Schools. *NASSP Bulletin*, 79, 71-75.
- Cömert, D. ve Güleç, H. (2004). Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Aile Katılımının Önemi: Öğretmen-Aile-Çocuk ve Kurum. *Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 131-145.

- Crites, C. V. (2008). *Parent and Community Involvement: A Case Study. Unpublished Doctoral Dissertation*. Wilmington University, Delaware.
- Çağdaş, A. ve Seçer, Z. (2004). *Anne Baba Eğitimi*. Konya: Eğitim Yayıncılık.
- Çağdaş, A. ve Seçer, Z. (2006). *Anne-Baba Eğitimi*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Çakmak, Ö. Ç. (2010). Okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılımı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2010-1(20).
- Çalışkan, N. ve Ayık, A. (2015). Okul Aile Birliği ve Velilerle İletişim. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 69-82.
- Çelenk, S. (2003). Okul Başarısının Ön Koşulu: Okul Aile Dayanışması. *İlköğretim-Online* 2(2), 28-34.
- Davies, D. (2000). Okul, Aile ve Toplumla Başarılı Bir İşbirliği Nasıl Sağlanır? *Yaşadıkça Eğitim*, (67), 16-20.
- Dikmen, Betül. (1991) "Okul-Aile Etkileşimi", Okulöncesi Eğitimciler İçin El Kitabı I, İstanbul: Ya-Pa Yayınları
- Eliason, C. & Jenkins, L. (2003). *Practical Guide Early Childhood Curriculum*. New Jersey Columbus: New Jersey Columbus. Merrill Prentice Hall Upper Saddle River.
- Ensari, H. ve Zembat, R. (1999). *Yönetim Stillerinin Ailenin Okulöncesi Eğitim Programlarına Katılımı Üzerindeki Etkileri*. Marmara Üniversitesi Anaokulu/Anasınıfı Öğretmeni El Kitabı, İstanbul: YA-PA Yayınları.
- Epstein, J., & Dauber, S. (1991). School Programs and Teacher Practices of Parent Involvement in Inner-City Elementary and Middle Schools. *The Elementary School Journal*, 91(3), 289-305.
- Erdoğan, Ç. ve Demirkasımoğlu, N. (2010). Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımına İlişkin Öğretmen ve Yönetici Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, Ankara Üniversitesi, 16(3), 399-431.
- Fantuzzo, J., Tighe, E., & Childs, S. (2000). Family Involvement Questionnaire: A Multivariate Assessment of Family Participation in Early Childhood Education. *Journal of Educational Psychology*, 92(2), 367-370.
- Faust, K. & Horn, L. (2003). *Parent and Teacher Perceptions of The Relationship Between Home-School Collaboration and Student Success in The Classroom*. The Graduate School University of Wisconsin-Stout, January.
- Gibbs, L. & Earley, J. (1994). *Using Children's Literature to Develop Core Values*. (Report No. ISBN-0-87367-362-X), Bloomington, Indiana: Phi Delta Kappa Educational Foundation. (ERIC Document Reproduction Service No. ED 366992).

- Green,S. (2003). Reaching Outto Fathers : An Examination of Staff Efforts That Lead to Greater Father Involvement in Early Childhood Programs. *Early Childhood Research & Practice*, 5(2), 26-59.
- Green, S.(2002). Parent Involvement in Child Care. Does it Realy Matter? *Child Care Centers Conections*, 11(2), 8-21.
- Griffin, E. A., & Morrison, F J. (1997). The unique contribution of home literacy environment to differences in early literacy skills. *Early Child Development and Care*, 127(1), 233-243.
- Gürşimşek, I.A. (2002). *Etkin Öğrenme ve Aile Katılımı*. I. A. Gürşimşek (Ed.) DEÜ Okulöncesi Eğitiler El Kitabı, İstanbul:Ya-Pa Yayınları.
- Gürşimşek, I.A. (2003). Okulöncesi Eğitime Aile Katılımı ve Psikososyal Gelişim. *Kuramda ve Uygulamada Eğitim Bilimler Dergisi*, 3(1): 125-144.
- Gürşimşek, I., Kefi, S. ve Girgin, G. (2007). Okulöncesi eğitime babaların katılım düzeyi ile ilişkili değişkenlerin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 181-191.
- Henderson, A., & Berla, N. (Eds.). (1994). A new generation of evidence: The family is critical to student achievement. Washington, DC: National Committee for Citizens in Education, Center for Law and Education.
- Henniger, L.M. (2005). *Teaching Young Working With Parent, Families and Comunities Pearson*. New Jersey: Merrill Prentice Hall Upper Saddle River.
- Hohman, M. & Weikart D.P.(2000). Küçük Çocukların Eğitimi. (Çev: Sibel Saltiel Kohen). Hisar Eğitim Vakfı Yayınları. No.1. Kuruçeşme/İstanbul
- Işık, M. (2007). *Anasınıfına Devam Eden Beş-Altı Yaş Çocuklarına Sosyal Uyum ve Beceri Ölçeğinin Uyarlanması ve Uygulanması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Jyotsa, P.(2003).Multicultural Literacy Starts at Home. *Childhood Education*, 74.
- Kandır, A.,Ersoy, Ö. ve Ömeroğlu, E. (2004). *Yıllık Plan Örnekleri ve Aile Katılım Çalışmaları*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Karasar, N. (2012). Bilimsel araştırma yöntemi (24. baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Karatay, H. (2011). *Karakter Eğitiminde Edebi Eserlerin Kullanımı*. *International Periodical For The Languages*, 6(1),1398-1412.
- Karip, E. (2002). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Katrancı, M. (2014). *Okul Öncesi Eğitime Giriş*. 1. Baskı, Pegem Akademi, Ankara.
- Keçeli-Kaysılı, B. (2008). Akademik Başarının Arttırılmasında Aile Katılımı. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 9(1),69-83.

- Kotaman, H. (2008). Türk Ana Babalarının Çocuklarının Eğitim Öğretimlerine Katılım Düzeyleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XXI(1), 2008, 135-149.
- Koyuncu Şahin, M. (2018). Okul Öncesi Eğitimde Aile İletişim Etkinliklerine Yönelik Öğretmen ve Yönetici Bakış Açıları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(55), 670-684.
- Lickona, T. (1993). The Return of Character Education. *Educational Leadership*, 51, 6-11.
- Lopez, M. E., Weiss, H. & Caspe, M. (2006). *Family Involvement in Early Childhood Education*. Harvard Family Research Project, 1.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2016). *36-66 Aylık Çocuklar İçin Okulöncesi Eğitim Programı*. (e.t:2017)
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2012). *Okulöncesi Eğitim Programı*.(e.t:2017)
- Milliyet, (2007). “Sosyal Yenilik Başarı Örnekleri 23: AÇEV ve ‘7 Yaş Çok Geç’”. <http://blog.milliyet.com.tr/sosyal-yenilik-basari-ornekleri-23---acev-ve--7-cok-gec-/Blog/?BlogNo=29700>. (e.t.:2017)
- M.E.B. (2002) 36-72 Aylık Çocuklar İçin Okulöncesi Eğitim Programı, M.E.B. Ankara. (e.t:2017)
- OBADER. (2013). *Okulöncesi Eğitim Programında Aile Desteği*. Temel Eğitim Genel Müdürlüğü, Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara.
- Ogelman, H. G. (2014). Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Aile Katılımı Çalışmaları: Denizli İli Örneği. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(17), 259-284.
- Oğuzkan, Ş. ve Oral, G. (2003). *Okulöncesi Eğitimi*. İstanbul: MEB Yayınları.
- Oktay, A. (1993).Okul Ortamı ve Veli Öğretmen İlişkisinin Okul Başarısına Etkisi. *Yaşadıkça Eğitim*, Sayı: 30, 15-16.
- Oktay, A. (2004). *Yaşamın Sihirli Yılları; Okulöncesi Dönem*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Oktay, A. ve Unutkan, Ö. P. (2003) *Aile Katılımı*. Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar, İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Ömeroğlu, E., Yazıcı, Z. ve Dere, H. (2003). *Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar*. Aile Katılımı ve Eğitimi, İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Ömeroğlu, E., Kandır, A. ve Ersoy, Ö. (2004). *Yıllık Plan Örnekleri ve Aile Katılımı Çalışmaları*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Ömeroğlu, E. ve Yaşar, M. (2005).Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Ailenin Eğitime Katılımı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 16(62), 399-431.

- Özcan, Ç. (2012). *Okul Öncesinde Aile Katılımı İle Çocukların Akademik Benlik Saygısı Düzeyi Arasındaki İlişkinin Anne-Baba Görüşlerine Göre İncelenmesi*. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özeke Kocabaş, E. (2006). Eğitim Sürecinde Aile Katılımı: Dünyada ve Türkiye'deki Çalışmalar, *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(26), 144-156.
- Poyraz, H. ve Dere, H. (2003). *Okulöncesi Eğitimin İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Razon, N. (1987). Okul Öncesi Çocukta Sık Rastlanan Uyum ve Davranış Sorunlarından Bazıları ve Anaokulunda Çözüm. *YA-PA Okulöncesi Yaygınlaştırılması Semineri*, Antalya: Ya-pa yayınları, 73-85.
- Rogers, M. A.,Theule, J., Ryan, B.A., Adams, G. R. & Keating, L. (2009). Parental Involvementand Children's School Achievement. *Canadian Journal Of School Psychology*, 24(1), 34-57.
- Seçkin, N. ve Koç, G. (1997).Okulöncesi Eğitimde Okul-Aile İşbirliği. *Yaşadıkça Eğitim*, 51, 5-10.
- Sezer, C. (2010). *Okulöncesi Öğretmenlerinin Ölçme Değerlendirmeyi Kullanma Düzeylerinin Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Shaw, C. A. (2008). *A Study of The Relationship of Parental Involvement to Student Achievement in A Pennsylvania Career and Technology Center*. Unpublished Doctoral Dissertation, The Pennsylvania State University, Pennsylvania, USA.
- Sucuka, N. ve Kimmet, E. (2003). *Aile Destek Programlarının Okul-Aile İşbirliğindeki Önemi*. Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar, İstanbul: Morpa Yayınları.
- Sünbül, A. M. (1996). Öğretmen Niteliği ve Öğretimdeki Roller. *Eğitim Yönelimi*, 2(1), 597-607.
- Şad, S. N., ve Gürbüzürk, O. (2013). İlköğretim Birinci Kademe Öğrenci Velilerinin Çocuklarının Eğitimine Katılım Düzeyleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 13(2), 993-1011.
- Şahin, F. T. ve Ünver, N. (2005). Okul Öncesi Eğitim Programlarına Aile Katılımı. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(1), 23-30.
- Temel Eğitim Genel Müdürlüğü. (2013). *Okulöncesi Eğitim Programı-Etkinlik Kitabı*. Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara.
- Tezel Şahin, F. ve Ünver, N. (2005). Okulöncesi Eğitim Programlarına Aile Katılımı. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(1), 23-30.
- Tuzcuoğlu, N. (2007). *Eğitim Bilimine Giriş*. Editör: Ayla Oktay, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- Varış, F. (1981). *Eğitim Bilimine Giriş*. 2. Baskı, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, No: 98, Sevinç Matbaası.
- Vural, B. (2004). Öğrenci Başarısı İçin Okul Aile Birliği. 2. Baskı, Hayat Yayıncılık, İstanbul.
- Vural, D., ve Kocabaş, A. (2016). Okul Öncesi Eğitim ve Aile Katılımı. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(16), 1174-1185.
- Walberg, H. J. (2004). International Perspectives on Families, Schools and Communities: Educational Implications for Family–School–Community Partnerships. *Educational Research*, 41,3–9.
- Yaman, E., Vidinlioğlu, Ö. ve Çitemel, N. (2010). İşyerinde psikoşiddet, motivasyon ve huzur: Öğretmenler çok şey mi bekliyor? Psikoşiddet mağduru öğretmenler üzerine. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 1136-1151.
- Yaşar, C. M. (2001). *Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Ailenin Eğitime Katılımı*. Gazi Üniversitesi Anaokulu/Anasınıfı Öğretmeni El Kitabı, İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Yaşar Ekici, F. (2011). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Aile Katılım Çalışmalarına Katılan ve Katılmayan Ailelerin Çocuklarının Sosyal Beceriler Açısından Karşılaştırılması*. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Ders Notları.
- Yeşilyaprak, B. (2006). Eğitimde Rehberlik Hizmetleri (14. Baskı), Nobel Yayınları, Ankara.
- Yılmaz, H. (2011). Öğretmen Veli Diyaloğunda Altın Kurallar, <http://okulveliisbirligi.blogspot.com.tr/2011/05/ogretmen-velidiyalogunda-altin-kurallar.html>. (e.t.:22.12.2017).
- Yılmaz, N. (1999) *Anaokulu Öğretmeninin Rehber Kitabı*, İstanbul: Ya-Pa Yayınları
- Zembat, R. (1999). *Okulöncesi Eğitiminde Program*. Marmara Üniversitesi Anaokulu / Anasınıfı Öğretmen El Kitabı, Turan Ofset, İstanbul.
- Zembat, R. ve Unutkan, P.Ö. (2001). *Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Sosyalleşmesinde Ailenin Yeri (Aile Katılım Programı Uygulama Örnekleriyle)*. İstanbul: Ya-pa.

EKLER

EK -1: Kişisel Bilgi Formu

KİŞİSEL BİLGİ FORMU	
<p>Aşağıda sizinle ilgili bilgi içeren ve bazı konularda kendinizi nasıl algıladığınızı belirlemeye yönelik sorular bulunmaktadır. Vereceğiniz yanıtlar halen devam eden bilimsel bir çalışma için veri sağlamak üzere kullanılacaktır. Sizden istenen, kendinizle ilgili en doğru ve gerçekçi bilgiyi uygun seçeneğe işaretlemeniz ya da yazmanızdır (.....bölümlerde). Lütfen soruları boş bırakmayınız. Vereceğiniz samimi cevaplar, araştırmaya olumlu katkılar sağlayacaktır. <i>Katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.</i></p>	
<p>Aslı Pınar YAKICI <i>Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi</i></p>	
<p>Çocuğun doğum tarihi.....</p>	
<p>1.Cinsiyetiniz: Kadın ☐ Erkek ☐</p>	
<p>2. Medeni Durumunuz: Evli ☐ Bekar ☐ Boşanmış ☐ Diğer.....</p>	
<p>3. Evlenme Yaşınız:.....</p>	
<p>4.Şu an okul öncesi eğitime devam eden çocuğunuzun cinsiyeti: Kız ☐ Erkek ☐</p>	
<p>5.Yaşınız:..... Yaşı:.....</p>	<p>6. Eşinizin</p>
<p>7. Sosyo-ekonomik düzeyinizi (SED) değerlendirecek olursanız: Düşük ☐ Orta ☐</p>	

Yüksek ☐							
8. Eğitim Durumunuz		9. Mesleğiniz		10. Eşinizin Eğitim Durumu		11. Eşinizin Mesleği	
Okuryazar değil	☐	İşsiz	☐	Okuryazar değil	☐	İşsiz	☐
Okuryazar	☐	Ev Hanımı	☐	Okuryazar	☐	Ev Hanımı	☐
İlkokul	☐	İşçi	☐	İlkokul	☐	İşçi	☐
Ortaokul	☐	Memur	☐	Ortaokul	☐	Memur	☐
Lise	☐	Esnaf	☐	Lise	☐	Esnaf	☐
Üniversite (2 yıllık)	☐	Çiftçi	☐	Üniversite (2 yıllık)	☐	Çiftçi	☐
Üniversite (4 yıllık)	☐	Serbest Meslek	☐	Üniversite (4 yıllık)	☐	Serbest Meslek	☐
		Diğer..... (yazınız)				Diğer..... (yazınız)	
12. Ailenizin Aylık Geliri		13.Çocuk Sayınız		14.Aile Tipiniz		15.Evinizde Kaç Kişi Yaşıyor	
Gelirimiz yok	☐	1 çocuk	☐	Çekirdek Aile	☐	İki	☐
501-1000 TL	☐	2 çocuk	☐	Geniş Aile	☐	Üç	☐
1001-1500 TL	☐	3 çocuk	☐	Parçalanmış Aile	☐	Dört	☐
1501-2100 TL	☐	4 çocuk	☐	Diğer(açıklayınız).....		Beş	☐
2801-3500TL	☐	5 çocuk	☐			Altı	☐
3501 TL ve üstü	☐	6 ve daha fazlası	☐			Yedi ve fazlası	☐

EK- 2: Aile Katılım Ölçeği

Aşağıda, aile katılımına ilişkin ifadeler yer verilmiştir. Sizden istenilen bu ifadeleri okuduktan sonra kendinizi değerlendirmeniz ve sizin için en uygun seçeneğin karşısına çarpı (X) işareti koymanızdır.	Hiçbir Zaman	Nadiren	Bazen	Sık sık	Her Zaman
I. Alt Boyut : Okul Temelli Katılım (OTK)					
Okul çalışmalarına gönüllü olarak katılım					
Diğer çocukların velileri ile okul dışında da görüşürüm					
Okul gezilerine çocuğum ile birlikte katılırım					
Okula maddi katkı sağlayacak etkinliklere katılırım					
Okulun düzenlediği sosyal etkinliklere katılırım					
Sınıf-içi etkinliklere katılırım					
Veli toplantılarına katılırım					
II. Alt Boyut: Ev Temelli Katılım (ETK)					
Çocuğuma evde öğrenme materyalleri sağlarım (TV, video, bilgisayar, kitap, VCD gibi)					
Çocuğuma hikâyeler okurum ya da anlatırım					
Çocuğumu hayvanat bahçesi, sinema, tiyatro, müze gibi etkinliklere götürürüm					
Çocuğumu öğrenme yaşantıları konusunda teşvik ederim					
Çocuğumun yaratıcılığını geliştirmek için onunla çeşitli etkinlikler yaparım					
III. Alt Boyut: Okul- Aile İşbirliği Temelli Katılım (OATK)					
Çocuğumun başarıları ile ilgili olarak öğretmenleri ile konuşurum					
Çocuğumun günlük aktiviteleri konusunda öğretmeni ile konuşurum					
Çocuğumun okul aktiviteleri ile ilgili olarak öğretmeni ile haberleşirim					
Çocuğumun öğretmeni ile kişisel ya da ailevi konuları paylaşırım					
Evde yaptırılacak etkinlikler konusunda öğretmen ile konuşurum					
Çocuğumu öğretmenin yanında çalışmalarından dolayı desteklerim					
Çocuğumun arkadaş ilişkileri konusunda öğretmeni ile konuşurum					
Problemlerle ilgili konuşmak ve bilgi edinmek için okul yönetimi ile konuşurum					
Sınıf kuralları konusunda çocuğumun öğretmeni ile konuşurum					

EK-3:Araştırma İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 19/01/2015-1194

T.C.
UŞAK VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 29425508/42/375402
Konu: MEM'e bağlı Kurumlarda
Araştırma İzni

13/01/2015

UŞAK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

- İlgi: a) Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 07.03.2012 tarih ve B.08.0.YET.00.20.00.0/3616 sayılı yazısı. (2012/13 sayılı Genelge)
b) Uşak Üniversitesinin 30/12/2014 tarih ve 58066181-605.01-1170 sayılı yazıları.

İlgi (b) yazı ile müdürlüğümüze bağlı kurumlarda araştırma yapmak istenmektedir. İlimiz merkezinde yapılacak anket ve araştırma uygulaması ile ilgili mühürlü anket formları yazımız ekinde gönderilmiş olup, ilgi(a) genelge gereğince değerlendirmesi yapılarak " Okulöncesi Velilerinin Aile Katılımını Yordayan Değişkenlerinin İncelenmesi "Anket çalışması **gönüllülük esasına dayalı**, okul idaresinin uygun gördüğü zaman aralıklarında uygulanması ve araştırma sonucunda proje raporunun dijital ortamda müdürlüğümüze teslim edilmesi,araştırma sonucunun Bakanlığımızdan izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılması koşulu ile uygun görülmüştür.
Gereğini arz ederim.

Bülent ŞAHİN
İl Millî Eğitim Müdürü

Adı-Soyadı	Unvanı	Araştırma Konusu	Müracaat Tarih ve Sayısı
Aslı Pinar YAKICI	Yüksek Lisans Öğrencisi	Okulöncesi Velilerinin Aile Katılımını Yordayan Değişkenlerinin İncelenmesi	06/01/2015 66231

Güvenli Elektronik
İmza ile Aynısı.
13/01/2015